

VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD
VAN DE GEMEENTE GEMERT-BAKEL D.D. 9 juli 2020

Aanwezig:

De raadsleden: M.P. Bankers (Lokale Realisten/D66), A.M. Coopmans (Dorpspartij), J.M. Dam-Coppens (CDA), D.W.M. Diesveld (Lokale Realisten/D66), H.L.M. van Eck (Dorpspartij), T.J.J. van den Elsen (CDA), T.G.P. van den Eventuin-Boogaerts (SGB), DH.J.M. de Haas (Dorpspartij), J.A.M. Hoevenaars (SGB), C.M.M. van de Hurk-Kuunders (CDA), S. Janszen (CDA), H.A.J. van Kessel (CDA), A.W.J. van Kollenburg (SGB), J.J.W.M. van Loon (CDA), A.M.J.J.T. Methorst-van Kessel (Lokale Realisten/D66), W.M. Meulenmeesters (CDA), A.L. van Oort MSc (Dorpspartij), F.T.J.H. Verhees (CDA), A.W.J. Vogels (Lokale Realisten/D66), J. Vroomans (VVD) en W.S.A. van Zeeland (CDA)

Afwezig:

Voorzitter: ing. M.S. van Veen

Griffier: P.G.J.M. van Boxtel

Portefeuillehouders: A.A.H.C.M. van Extel – van Katwijk, I. van Dijk, mr. W.C.P. Steeghs

Mede aanwezig: A. van de Voort (loco gemeentesecretaris)

Notulist: Het Notuleercentrum

1 Mogelijkheid tot inspreken

Geen insprekers.

2 Opening en vaststellen van de agenda

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld. De heer Vroomans stelt voor agendapunt 14. 2^e financiële rapportage, niet bij hamerslag af te handelen maar te bespreken. Dit onderwerp wordt nu als besprekstuk en als agendapunt 24 geagendeerd.

3 Vragenrecht raadsleden

Van de gelegenheid het college mondeling te bevragen wordt door de raadsleden geen gebruik gemaakt.

4 Vaststellen besluitenlijst van de gemeenteraadsvergadering van 26-5-2020 en 4-6-2020

De besluitenlijsten worden zonder opmerkingen vastgesteld.

5 Ingekomen stukken

5.a Mededelingen

De **voorzitter** deelt mee dat er een overlijdensbericht is ontvangen van de familie Van Erp. De heer Van Erp was van 1974–1978 gemeenteraadslid voor de partij Klaverblad. Namens de gemeente is er een condoleance naar de familie verstuurd.

Vanuit de Handelse gemeenschap is een enquête ontvangen, deze zal op een later moment besproken worden.

Ten slotte meldt de voorzitter dat wethouder Wilmie Steeghs vandaag 50 jaar is geworden.

5.b Postlijst

Er zijn geen op- of aanmerkingen.

5.c Lijst met toezeggingen

Er zijn geen op- of aanmerkingen.

Hamerstukken

6 Begrotingswijziging vanwege overeenkomst MS licenties

De raad besluit zonder beraadslaging en zonder stemming conform het voorstel.

7 Vaststellen rapport RKC onderzoeksresultaten ODZOB

De raad besluit zonder beraadslaging en zonder stemming conform het voorstel.

8 GR ODZOB Begroting 2021, Meerjarenraming 2022 – 2024, Jaarrekening 2019

De raad besluit zonder beraadslaging en zonder stemming conform het voorstel.

9 Blink begrotingswijziging 2020 en begroting 2021 en verder

De raad besluit zonder beraadslaging en zonder stemming conform het voorstel.

10 Vaststellen Regionaal streefbeeld landelijk gebied

De raad besluit zonder beraadslaging en zonder stemming conform het voorstel.

11 Vaststellen BP Gemert–Bakel Buitengebied, herziening Zandstraat 2020

De raad besluit zonder beraadslaging en zonder stemming conform het voorstel.

12 Vaststellen Wijzigingenverordening kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen

De raad besluit zonder beraadslaging en zonder stemming conform het voorstel.

13 Vaststellen bouwgrondexploitatie 2019

De raad besluit zonder beraadslaging en zonder stemming conform het voorstel.

14 Vaststellen 2e financiële rapportage 2020

Dit agendapunt is onthamerd en zal worden behandeld als agendapunt 24.

Bespreekstukken

15 Vaststellen Begrotingsnota 2021 (Kadernota)

De **voorzitter** wijst erop dat hierbij een vaste volgorde geldt en een vaste spreektijd die wat uitgebreider zal zijn dan normaal.

Raad – eerste termijn

De heer **Janszen** geeft aan dat 2020 een heel gek jaar geworden is. Het coronavirus leidt tot veel ongerustheid en zorgen en Gemert-Bakel is hard geraakt. Hij uit zijn medeleven richting de nabestaanden, wenst de getroffen een spoedig herstel toe en bedankt de helden in de zorg. Door de afname in besmettingen, is er wat meer bewegingsvrijheid en krijgen de ondernemers wat meer mogelijkheden. Het CDA is blij met het besluit van de gemeente om extra terrasruimte toe te staan.

In de eerste periode zijn door de raad alleen de noodzakelijke beslissingen genomen, wat vreemd was voor de raadsleden. Dit heeft ook aanzet tot positief denken en het beste uit de situatie halen. Daarom vraagt het CDA, gezien het centrumplan van Gemert en de visie op Bakel, de wethouder om in de toekomstige plannen ruimte te maken voor een terrassenbeleid. Dit in overleg met de horeca en de overige ondernemers. De heer Janszen geeft aan dat het mooi zou zijn als de ruimte die er is ook echt benut wordt en zo blijft. In 2020 viert de gemeente dat Handel 800 jaar bestaat, maar het is ook het jaar van 75 jaar vrijheid. Het CDA dient hierover een motie in: 'Aanleg witte anjer perkjes'. De heer Janszen leest de motie voor en noemt dat het Nationaal Comité Veteranendag vorig jaar met het initiatief kwam om gemeenten op te roepen witte anjer perkjes aan te leggen. Leven in vrijheid is een groot goed. Historisch besef is en blijft van groot belang. Samen met veteranencomité Gemert-Bakel wordt gezocht naar de meest geschikte locatie binnen onze gemeente voor de aanleg van het witte anjer perkje.

De **voorzitter** benoemt de motie: motie nummer 1.

De heer **Janszen** begrijpt dat het college gevraagd heeft vandaag alleen kennis te nemen van de Kadernota en dat het door de gevolgen van de coronacrisis niet mogelijk is de Kadernota in gebruikelijke vorm aan te bieden. De crisis overstijgt het lokale niveau en hij hoopt dat men in Den Haag begrijpt dat deze situatie zeer zwaar is voor de gemeente. Dat het gemeenten zwaar valt is niet alleen te zien aan het feit dat er geen Kadernota's worden

aangeboden, maar ook door de hoeveelheid brandbrieven die gestuurd zijn. De heer Janszen noemt enkele voorbeelden van deze brandbrieven. De gemeenten krijgen tenslotte ook te maken met de herverdeling van de inkomsten vanuit het Rijk, al met al is het CDA van mening dat het een wijs besluit is om vandaag de Kadernota niet vast te stellen. Het is duidelijk dat dit voor het college een grote uitdaging zal zijn, maar hij spreekt zijn vertrouwen uit over een sluitende en goede begroting in november. De fractie biedt hierin ook hulp aan.

Mevrouw **Diesveld** vindt dat er dit jaar weinig normaal lijkt te zijn en dat dit ook geldt voor de Kadernota. Zij benoemt dat de coronacrisis veel invloed gehad heeft en zal hebben. De coronacrisis zorgt voor extra onzekerheid voor wat betreft de gemeentefinanciën. Lokale Realisten/D66 begrijpt dat de kadernota nu slechts gezien wordt als een vermelding van de stand van zaken en dat de inhoudelijke bespreking op een later moment zal plaatsvinden. Wel wil de fractie de onzekerheden concreter maken en prognoses doen, aangezien er nu een risico is een tijd lang kompasloos te varen zonder idee van de eindbestemming. Enig beeld van richting, en het maken van enkele prognoses, is daarom gewenst. Er is ondertussen meer duidelijkheid, zowel op landelijk als lokaal niveau. De vraag naar bijstandsuitkeringen stijgt enorm, de schuldproblematiek neemt enorm toe, toerisme loopt terug en evenementen vallen weg. Daarom vraagt de fractie om in september al een beeld aangereikt te krijgen van de concretere impact binnen de gemeente. Een concreter cijfermatig beeld zou helpen om een structureel kader te creëren voor 2021. Tot slot benoemt mevrouw Diesveld dat er een vergrote druk is op de begroting omdat er waarschijnlijk meer uitgaven zullen zijn en minder inkomsten. Ze geeft aan dat het hierom logisch zou zijn om tijdelijk heel behoudend te zijn wat betreft enkele grote investeringen die de gemeente beoogt en wellicht enkele grote stappen in het begrotingsproces tijdelijk on hold te zetten.

De heer **Van Oort** start met de woorden: "Behoud van voorzieningen en investeer in onderwijs". Ook hij noemt dat 2020 een bijzonder jaar is en dat de pijn als gevolg van het coronavirus in de gemeenschap groot is. De maatregelen hebben natuurlijk ook gevolgen voor de economie. De gemeente heeft bijgedragen aan bepaalde steunmaatregelen en bekijkt ook hoe men juist gebruik kan maken van de huidige situatie. Welke impact het coronavirus gaat hebben op de gemeentefinanciën, zowel eenmalig als meerjarig, is nog onduidelijk. Derhalve heeft het college ervoor gekozen om te wachten op meer duidelijkheid over compensatie voor gemeenten vanuit de Rijksoverheid, vandaar dat er vandaag alleen kennis wordt genomen van de Kadernota. De fractie acht dit verstandig.

De resultaten van de prognose 2021–2024 laten op dit moment jaarlijkse tekorten zien van € 1 miljoen per jaar. Belangrijke aantekening hierbij is dat de reële raming van de zorgkosten hierin verwerkt is en dat de kostenstijgingen van gemeenschappelijke regelingen en wettelijk verplichte uitgaven zijn verwerkt. Maar gezien de extra risico's die ook in de Kadernota zijn genoemd, mag duidelijk zijn dat een sluitende begroting volgend jaar nog een uitdaging zal vormen.

De Dorpspartij wil het college voor de begrotingsbehandeling meegeven dat de laatste jaren ambities waargemaakt zijn, zowel wat betreft belangrijke zaken voor de inwoners als beslissingen die zich al jarenlang voortsleepten. Het weerstandsvermogen heeft haar peil bereikt en er wordt zelfs overheen gegaan, ook is er vanuit de jaarrekening een reservering voor de kosten die men kan verwachten als gevolg van de coronacrisis. Hij geeft aan dat wat extra vet op de botten inderdaad goed is. Er wordt jaarlijks geen storting meer gedaan om het weerstandsvermogen te versterken. De onderlegger voor dit beleid was de visie en het herstelplan eigen vermogen 2012–2025 en doordat de financiële positie vol onzekerheden blijft, heeft de Dorpspartij de wethouder gevraagd om met een vervolg te komen op de visie op de financiën. De wethouder heeft dit ook toegezegd. Voor de Dorpspartij blijven de primaire fundamenteën belangrijk: de zorg en de voorzieningen op het gebied van onderwijs, sport en cultuur. De Dorpspartij wil haar ambities op het gebied van onderwijs, huisvesting, kunst en cultuur waarmaken. Wanneer er ondanks de financiële onzekerheid geen perspectief geboden wordt, blijft de ontwikkeling van de gemeente stilstaan. Door in voorzieningen te investeren helpt men de gemeenschap om uit de economische krimp te komen en wordt er gezorgd voor toekomstbestendige accommodaties en wegen en voor een aantrekkelijke woongemeente. In de begroting 2021 en het meerjarenperspectief wil de Dorpspartij behoud van de huidige voorzieningen zien. Daarnaast wil de fractie dat er plannen worden gemaakt voor nieuwe scholen, nieuwbouw van het Commanderij College en de Berglarenschool staan daarbij voorop. Hiervoor zitten reeds voorbereidingskredieten in de meerjarenbegroting. Op dit punt ziet de heer Van Oort graag een reactie van de wethouder. In mei 2020 werd de gemeente verrast door de plannen van het nieuwe Provinciebestuur op het gebied van cultuur. Wat de fractie betreft is de bezuiniging in de cultuursector een misser en de Dorpspartij wil dit graag op lokaal niveau terugbuigen. Cultuur verrijkt, zorgt voor ontplooiing en versterkt het ‘samen-gevoel’. De Dorpspartij wil dat het college het komende jaar kunst en cultuur nadrukkelijker op de gemeentelijke agenda zet. Hierop zal worden teruggekomen bij de begrotingsbespreking in november.

De heer Van Oort noemt dat de afgelopen jaren ook de jaren zijn van nieuw evenwicht tussen economie en natuur. Nederland is op zoek naar een nieuwe balans en wat de Dorpspartij betreft mag Gemert-Bakel vooroplopen in deze transitie. Dit vraagt om nieuwe natuurontwikkelingen in samenspraak met Waterschap en Provincie. Ook hier graag een reactie van de portefeuillehouder. Plannen voor een nieuwe uitbreiding van zandwinning bij de Bakelse plassen worden gemaakt, de wethouders is gevraagd naar een doorkijk van de opbrengsten van dit gebied voor de gemeente. De Dorpspartij vindt het belangrijk dat een deel van de inkomsten die hieruit gewonnen kunnen worden, weer landt in de gemeenschap van Milheeze. De Dorpspartij zal het initiatief nemen om een voorstel in te dienen dat voorziet in het inzetten van een deel van deze baten voor de gemeenschap van Milheeze.

Mevrouw **Van den Eventuin** benoemt dat de Kadernota geen kaders aangeeft en vraagt de wethouder om wel met een definitieve echte Kadernota te komen, graag op tijd, transparant en duidelijk. Een van de belangrijkste zaken waar een beslissing over moet komen, gaat over de jeugdzorg, Wmo en BMS. De mogelijke verlaging van het gemeentefonds kan een gevolg

hebben, al is hier wel een welkome brandbrief vanuit de gemeente Gemert-Bakel naar Den Haag gegaan. Waar de raad wel invloed op kan hebben, is de richting van bepaalde bezuinigingen. Hierin vraagt de SGB om een transparante werkwijze. De coronaproblematiek geeft veel problemen en de toekomst is onzeker, daarom vraagt mevrouw Van den Eventuin om perspectief vanuit het college.

SGB is het eens met de Dorpspartij wat betreft het intact blijven van de primaire voorzieningen.

De heer **Vroomans** geeft aan dat de kadernota normaliter een voorbereiding is op de begroting en dat met deze kadernota, men slecht aan de voorbereiding van de behandeling van de begroting begint. De kadernota is bedacht om beeldvorming te creëren zodat de raad voorbereid is om bij de begroting afwegingen te maken. Met het voorstel dat er ligt, vraagt de heer Vroomans zich af of de raad hier wel een besluit over de Kadernota neemt, gezien het geen Kadernota is en er besloten wordt om 'kennis te nemen van'. De heer Vroomans vraagt ook om niet te wachten op de behandeling van de begroting en met een gedachtegang te komen, ook als er zaken niet kunnen worden doorgerkend. Identificeer waar de raad eventueel keuzes zou moeten kunnen maken, wat betreft de financiën. Maar nu is er geen controle en kan de raad slechts afwachten. De VVD wil dat hiermee gestart wordt na de vakantie, in plaats van pas bij de behandeling van de begroting. De heer Vroomans wil dat er samen gekeken wordt naar bezuinigingen en investeringen voor de komende vier jaar, zodat er al in september hierover een bepaalde blauwdruk kan liggen.

De heer **Van Oort** interrumpeert en geeft aan dat voor de Dorpspartij een aantal dingen belangrijk zijn: primaire voorzieningen, onderwijs, sport, cultuur en de zorg. Natuurlijk kan het zo zijn dat de financiële situatie betreffende de begroting vraagt om ingrepen en er zal dan bekeken worden wat er nodig is. Ook benoemt de heer Van Oort dat het de heer Vroomans absoluut vrij staat om de richting van de VVD uit te spreken.

De heer **Vroomans** antwoordt hierop dat in 2018 alle partijen binnen het sociaal domein, de kernpartners, een brief kregen over 10% bezuiniging in 2019. Ook voor 2020 zijn er bezuinigingen doorgevoerd. De heer Vroomans vindt dat er niet alleen naar bezuinigingen bij de ketenpartners, maar ook naar interne bezuinigingen moet worden gekeken. Dit soort afwegingen moet worden gemaakt. Als gemeente wordt er continu gekeken naar bezuinigingen buitenshuis. Wanneer de gemeente de voorzieningen wil handhaven, dan moet dit ook een punt zijn wat besproken moet worden.

Wat betreft de zorg noemt de heer Vroomans dat preventieve zorg kan besparen, maar dat daar juist op bezuinigd wordt. In andere gemeenten is een onderzoek gedaan waaruit bleek dat door investeren in preventieve zorg, bespaard kan worden op de dure tweedelijnszorg. Op het moment dat er landelijk verplichtingen worden gesteld, maar men hier niet de middelen voor krijgt, stopt dit ook een keer. Wat de heer Vroomans betreft, zouden de gemeenteraden hier, net als de burgemeesters, wel een brief over kunnen sturen naar de landelijke overheid. Ook spreekt hij over een eventuele rechtszaak tegen de landelijke overheid. De heer Vroomans vindt het geen goed idee om de uitgangspunten uit te stellen

tot de behandeling van de begroting. De VVD zou dit willen amenderen door de wethouder na de vakantie al met een eerste stap te laten komen.

De **voorzitter** schorst de vergadering voor tien minuten.

De **voorzitter** geeft aan dat er gekeken wordt of de opnames goed werken en heropent de vergadering.

College – eerste termijn

Wethouder **Van Dijk** legt uit dat het een bewuste keus is geweest dat in de Kadernota de huidige financiële situatie wordt geschetst, maar nog zonder voorgestelde oplossingen. Deze nota geeft vooral inzicht in de huidige stand van zaken. Een significant deel van de € 75 miljoen is niet beïnvloedbaar. Aan de inkomstenkant is de gemeente voor ongeveer 65% afhankelijk van het gemeentefonds en is de OZB eigenlijk de enige echte knop om aan te draaien om inkomsten te verhogen, waar liever niet aan gedraaid wordt in deze onzekere tijd. Omdat het beïnvloedbare deel van de begroting relatief klein is, kan een gemeente niet anders dan pijnlijke keuzes maken. Aan bezuinigen zit een grens, iedere euro is intussen al meerdere keren omgedraaid. Met ook nog een herverdeling vanaf 2022 van het gemeentefonds, wordt dit voor de nadeelgemeente een enorme opgave, mits deze inderdaad doorgaat. Zoals het er nu uit ziet, zou dit voor Gemert-Bakel een vermindering van jaarlijks inkomen van een tot anderhalf miljoen als gevolg hebben.

Wethouder Van Dijk neemt de raad mee in wat er van het college verwacht mag worden richting de begrotingen. Met problemen alleen benoemen, schiet men niets op. Er speelt een discussie met de minister om komend jaar akkoord te gaan met niet-sluitende begrotingen van gemeenten. Het college voelt daar minder voor en streeft naar een structureel sluitende begroting. De oplossing wordt onder andere gezocht in de leningportefeuille. Richting de begroting zullen er enkele extra stukken worden voorbereid, waaronder een overzicht extra verwachte kosten corona. Voor de kosten op korte termijn komt er voorts een relaas tot dekking en de kosten op lange termijn zullen duidelijk worden geadresseerd in de meerjarenbegroting. Gevraagd is om een eerste beeld in september aan te leveren, dit is mogelijk.

De heer **Vroomans** vraagt of het bedrag en de grootste posten van het wel beïnvloedbare gedeelte van de uitgaven ook in september kan worden aangeleverd.

Wethouder **Van Dijk** antwoordt dat dit aangeleverd kan worden.

In 2021 wil het college het herstelplan eigen vermogen herijken en bespreken. Wethouder **Van Dijk** geeft aan dat in het herstelplan een doelstelling was bepaald hoe in 2025 tot voldoende weerstandsvermogen te komen, dit niveau is nu behaald. Nu is het zaak om na te denken over de verdere stappen over het verbeteren van de financiële positie van de gemeente, er zijn dan meer ratio's waarnaar gekeken moet worden buiten het weerstandsvermogen. Ook hier wil het college het gesprek met de raad over aangaan. Het college zal hieromtrent met een voorstel komen of en hoe er naast de reguliere

begrotingsregels nadere kaders kunnen worden vastgesteld waarbinnen er begroot wordt om ook in de toekomst een verantwoord financieel beleid te voeren.

Ten slotte wil wethouder Van Dijk nog ingaan op een aantal opmerkingen. Lokale Realisten/D66 vroegen of de onzekerheden omtrent corona wat concreter konden worden gemaakt. Wethouder Van Dijk antwoordt hierop dat er in september in ieder geval een lijst komt voor de korte termijn en de iets langere termijn. Ook wordt er opgeroepen om tijdelijk behoudend te zijn in investeringen, hierop geeft wethouder Van Dijk aan dat er niet wordt afgeweken van de begroting en dat er goed wordt nagedacht over uitgaven. Er komt, naar verwachting in het eerste kwartaal van 2021, inderdaad ook een vervolg op het herstelplan eigen vermogen, wellicht onder een andere naam. SGB vraagt om tijdige, duidelijke en transparante stukken. Dit mag inderdaad verwacht worden van het college. De VVD geeft ten slotte aan dat men niet moet wachten met voorstellen, maar het college heeft deze tijd wel echt nodig om te bepalen wat verantwoord is. Wethouder Van Dijk vraagt om het college de tijd te geven om hier goed het debat over aan te kunnen gaan.

De heer **Vroomans** zegt dat er altijd problemen zullen zijn, maar dat er juist een werkspraak is gemaakt om een begroting goed te kunnen behandelen en dat men niet enkele weken van tevoren met de uitgangspunten geconfronteerd wordt. Daar is de Kadernota juist voor. De heer Vroomans benadrukt dat deze nog niet volledig hoeft te zijn. De heer Vroomans wil het college toch prikkelen om de raad zo snel mogelijk meer duidelijkheid te geven, zodat in het debat de begroting beter behandeld kan worden. Wethouder **Van Dijk** geeft aan dat het punt duidelijk is en dat er niet aan voorbij wordt gegaan, maar dat zij geen beloftes kan doen over wat wanneer komt.

De motie 'aanleg witte anjer perk' wil wethouder **Van Dijk** overnemen. Er zal intern besproken worden hoe hier uitvoering aan kan worden gegeven. Het college zal met een voorstel komen hieromtrent.

De heer **Janszen** vraagt het college wel mee te nemen dat het een soort gedenkmonument moet zijn en spreekt zijn vertrouwen uit dat dit goed geregeld wordt.

De heer **Janszen** vraagt naar het terrasbeleid. Wethouder **Van Dijk** geeft aan dat dit een plek krijgt binnen het centrumplan voor Gemert. In Bakel is er al een plan voor extra ruimte voor terrassen.

De heer **Vroomans** geeft nogmaals aan dat er gekeken moet worden naar eventuele interne bezuinigingen. Wethouder **Van Dijk** antwoordt dat de rekenexercitie kan worden meegenomen en dat er daarnaast een advies zal komen of dit een verstandige optie is, gezien de huidige werkdruk. Hoe zij het nu ziet, lijkt het haar niet verstandig hierin te gaan snijden.

Mevrouw **Van den Eventuin** zegt dat SGB graag wat meer financieel evenwicht zou zien. Waar SGB aan denkt, is bijvoorbeeld het grote aantal claims van de gemeente en de juridische zaken waarin de gemeente betrokken is, welke een enorme aanslag op het budget zijn.

Andere gemeenten hebben duidelijk minder van deze juridische zaken, zou het niet verstandig zijn om te onderzoeken waarom Gemert-Bakel bij al deze zaken betrokken is. En wat daar de financiële gevolgen van zijn.

Wethouder **Van Dijk** wijst mevrouw Van den Eventuin erop dat er eerst moet worden onderzocht of de gemeente Gemert-Bakel inderdaad bij zoveel meer juridische zaken betrokken is.

Mevrouw **Van den Eventuin** antwoordt dat er in ieder geval gestreefd moet worden naar zo min mogelijk juridische zaken, omdat dat 'weggegooid geld' is.

De heer **Vroomans** zegt dat er niet per se bezuinigd hoeft te worden, maar dat er wel breed en open naar gekeken moet worden. Hij benoemt dat er gekeken kan worden of er wellicht geen oververtegenwoordiging is in aansturing en management en of zaken misschien anders georganiseerd moeten worden.

Wethouder **Steeghs** wil een bijdrage leveren aan een aantal onderwerpen. Zij geeft aan dat zij het signaal van de Dorpspartij gehoord heeft dat de Kadernota in ieder geval duidelijk moet zijn richting onderwijs. De richting die de Dorpspartij hierin aangeeft, zal het college meenemen in de begroting.

Wethouder **Van Extel – van Katwijk** wil de vraag van de Dorpspartij beantwoorden over de natuurontwikkeling. Zij geeft aan dat daar met de commissie over moet worden bijgepraat en dat er reeds mooie projecten lopen. Dit is zeker een onderwerp dat speelt en de wethouder geeft aan dat het goed is om het hier met elkaar over te hebben en wellicht nieuwe inzichten te bespreken.

De heer **Van Oort** dankt voor het antwoord en vraagt wanneer zoiets verwacht mag worden in de commissie. De wethouder antwoordt dat het dit najaar zeker mogelijk is.

Raad – tweede termijn

De heer **Janszen** geeft aan dat hij niets heeft toe te voegen en benadrukt dat er met zijn allen hard aan gewerkt zal moeten worden, maar dat hij er vertrouwen in heeft dat er een goede begroting komt.

Mevrouw **Diesveld** merkt op dat ze begrepen heeft dat er in september een overzicht komt betreffende de extra kosten die corona met zich mee brengt. Zal er ook een beeld worden geschetst over de verandering van de inkomsten? Zij vraagt ook of er, met het oog op toekomstige investeringen, waarvan een groot deel al gebudgetteerd is, over nagedacht wordt om stappen als het vaststellen van een onderzoekskrediet voor het cultuurhuis voor nu te parkeren.

Tot slot reageert mevrouw Diesveld op de ambities van de Dorpspartij. Ze wijst erop dat het betoog omtrent cultuur klonk alsof er een soort budgettair overschot is, wat juist niet het geval is. Mevrouw Diesveld is van mening dat het belangrijk is om een reëel beeld te schetsen voor de inwoners betreffende de verwachtingen.

De heer **Van Oort** gaat in op de vraag van mevrouw Diesveld door te noemen dat volgens de Dorpspartij de gemeente werk mag maken van de gemeentelijke visie op cultuur. Tot op heden is die er namelijk niet. De fractie vindt dat er een inhoudelijk goede onderlegger moet komen, in samenspraak met de partners en stichtingen, om te kijken wat men gezamenlijk wil neerzetten wanneer men het heeft over cultuur in Gemert-Bakel.

Mevrouw **Diesveld** dankt voor deze toelichting.

De heer **Van Oort** vindt het nu al een interessant debat. Hij begrijpt heel goed de wens die door diverse partijen wordt geuit om meer duidelijkheid te krijgen betreffende de financiële gevolgen van de coronacrisis en denkt dat het goed is dat het college daarover informeert. Maar anderzijds onderschrijft hij het betoog van de wethouder dat de September-circulaire enorm bepalend zal zijn voor de inkomstenkant van de gemeente voor 2021 en de komende jaren. Het zou getuigen van vooruitzicht dat men daarop wacht voor er uitspraken worden gedaan over de richting die men in wil slaan.

De heer **Vroomans** vraagt zich af of de heer Van Oort hiermee bedoelt dat de Kadernota helemaal afgeschaft moet worden, aangezien er altijd wel een moment zal zijn dat er meer informatie omtrent een bepaald onderwerp is. De Kadernota is juist bedoeld richting beeldvorming bij de raad, zodat deze zich kan voorbereiden op de behandeling van de begroting.

De heer **Van Oort** antwoordt dat hij dit juist niet zegt. Maar dat het coronavirus en de impact die het heeft op de economie en de samenleving ervoor zorgen dat men zich dit jaar in een bijzondere situatie bevindt. Het is nu nog te onduidelijk wat daar de consequenties van zijn, deze zijn wellicht in het najaar duidelijker. Hij benadrukt dat het dus eenmalig door de coronacrisis is dat het beter lijkt op de September-circulaire te wachten.

De heer **Vogels** geeft aan dat hij het idee heeft dat men hier langs elkaar heen praat. Het gaat in het voorgaand debat volgens hem niet om de inkomsten die de gemeente van het Rijk zal krijgen, maar om hoe het lopend jaar er nu uit ziet gezien de financiële impact van de coronacrisis.

De heer **Van Oort** zegt dat hij die inbreng inderdaad heeft ondersteund. Hij onderstreept dat hij juist vandaag veel vanuit de raad gehoord heeft over de richting waar men naartoe wil.

De heer **Vroomans** benadrukt dat de VVD niet per se een investeringsstop wil, maar dat het misschien een tandje minder moet. Het gaat hier niet om een alles-of-nietssituatie.

De heer **Van Oort** antwoordt dat hij dit natuurlijk begrijpt. Hij benadrukt dat hij het verstandig vindt het college wat meer tijd te gunnen.

Mevrouw **Van den Eventuin** benoemt dat SGB het zo belangrijk vindt dat er voortdurend meegegaan wordt en richting aangegeven wordt, omdat de mensen op dit moment met veel onzekerheid kampen gezien de situatie. Wat betreft het concrete voorstel betreffende het parkeren van het onderzoekskrediet van het kasteel, is zij het daarmee eens. Ook geeft zij aan het jammer te vinden als er bezuinigd moet worden op het jongerenwerk, omdat dat in de toekomst extra kosten zal opleveren. Verder sluit zij zich aan bij de belangrijkste punten van de Dorpspartij zoals onderwijs, primaire voorzieningen et cetera.

De heer **Vroomans** wil nog reageren op enkele dingen die door de Dorpspartij worden gezegd. Het valt hem op dat de heer Van Oort enerzijds dingen lijkt te willen afwachten, maar anderzijds wel al noemt dat hij "Sinterklaas wil spelen" voor de mensen van Milheeze. Hij vraagt zich af of dit een nieuwe richting is van de Dorpspartij. Ook vraagt hij zich af hoeveel tonnen er per jaar worden uitgegeven aan cultuur zonder visie? Ook vraagt hij de heer Van Oort om uit te leggen hoe er wel plannen kunnen zijn voor een cultuurhuis, terwijl er geen visie omtrent cultuur is.

De heer **Van Oort** geeft nogmaals aan dat hij van mening is dat wanneer er baten worden gewonnen uit de zandwinning, deze deels geïnvesteerd moeten worden in de gemeenschap van Milheeze. Hij benadrukt dat dit gaat om incidentele middelen en dus ook een eenmalige investering in Milheeze, maar wel een die het dorp een impuls kan geven. Daarmee breiten men geen begroting recht, hiervoor is structureel geld nodig, niet een incidentele meevaller. Wat betreft de visie op cultuur geeft de heer Van Oort aan dat er nooit een visie op schrift gesteld is vanuit de raad, maar dat dat niet wil zeggen dat de Dorpspartij het niet belangrijk vindt dat er voorzieningen zijn op het gebied van cultuur. Een visie gaat volgens de heer Van Oort verder dan dat, bijvoorbeeld het stimuleren van talent.

De heer **Vroomans** is van mening dat wanneer de gemeente Milheeze een impuls nodig heeft, dit niet afhankelijk is van de vraag of er baten uit de zandwinning komen of niet. Wanneer er geld nodig is voor Milheeze, moet daarover gesproken worden en mag dit niet afhangen van hoeveel baten er genereerd kunnen worden uit de zandwinning aldaar. Hij adviseert om de bouw van een cultuurhuis nu even te parkeren en eerst een visie op te stellen en of binnen die visie een cultuurhuis past.

College – tweede termijn

Wethouder **Van Dijk** geeft antwoordt de Lokale Realisten/D66 dat de inkomsten er inderdaad ook in zitten. Als voorbeeld werd het onderzoek cultuurhuis genoemd, wethouder Van Dijk legt uit dat daar budgetten voor zijn vastgesteld en dat daar bepaalde opdrachten aan gehangen zijn, maar dat dat geld natuurlijk niet op hoeft. Ze vindt het wel belangrijk dat de onderzoeken voor nu worden doorgezet, wat betreft de uitvoering vindt ze het logisch dat er wordt gekeken of dat misschien beter op een later moment gedaan kan worden.

De heer **Vogels** vraagt of deze onderzoeken omtrent het cultuurhuis reeds lopen, aangezien hij in de veronderstelling was dat er eerst nog een onderzoeksopdracht besproken zou worden met de raad. Ook omdat hij van mening is dat er betere onderzoeksbureaus zijn voor deze opdracht.

Wethouder **Van Dijk** antwoordt dat dit losstaat en dat wethouder Steegh dat zo meteen zal toelichten. De wethouder geeft ook aan dat zij zo niet kan oplepelen hoeveel er naar cultuur gaat, maar dat dit wel in het overzicht te zien zal zijn.

Wethouder **Steeghs** geeft aan dat de oproep gehoord is wat betreft de cultuurvisie. Wat betreft de vraag van Lokale Realisten/D66 met betrekking tot het onderzoek cultuurhuis, is er in de begroting reeds een bedrag gereserveerd voor dat onderzoek. De uitdrukkelijke wens van de heer Van der Laar was om in ieder geval de kerk bij de onderzoeksopdracht te

betrekken, deze staat in principe los van het kasteel, dit is ook al eerder aangegeven in een B&W-info. Cofinanciering van de gemeente als bijdrage aan het onderzoek is toegezegd. Mocht dit geen perspectief bieden, kan de raad de onderzoeksopdracht mede bepalen voor wat betreft het grote onderzoek naar het cultuurhuis.

Gevraagd wordt of een deel van het ontwikkelingsplan waar BL Huisvesting nu mee bezig is, door de gemeente betaald is? De wethouder bevestigt dit.

Er wordt gevraagd naar de preventieve werking. Wethouder **Steeghs** antwoordt dat zij mevrouw Van den Eventuin geen vraag heeft horen stellen, zij heeft haar alleen de stelling horen poneren dat het jammer is dat op het jongerenwerk in haar beleving wordt bezuinigd. Dat is wat het college betreft niet aan de orde, maar daar wordt later nog op teruggekomen. Mevrouw **Van den Eventuin** vraagt of het zo zou kunnen zijn dat wanneer men de jongerenwerkers bij de LEVgroep laat er een veel betere manier van omgaan is met de jongeren zodat zij beter begeleid kunnen worden, dat het kostenbesparend zou zijn voor de toekomst? Zij vraagt of de wethouder het hiermee eens is. Wethouder **Steeghs** antwoordt dat dit zo zou kunnen zijn in een hypothetische veronderstelling maar dat zij deze mening niet deelt.

De **voorzitter** controleert of motie 1 van het CDA inderdaad is ingetrokken omdat deze voldoende is overgenomen. Dit is het geval. Het college heeft toegezegd uit te voeren waartoe de motie oproept. De motie wordt niet in stemming gebracht en ingetrokken.

De **voorzitter** stelt vast dat het voorstel met algemene stemmen wordt aangenomen.

16 Vaststellen Jaarrekening 2019

De **voorzitter** zegt dat de beraadslaging zal starten bij de Dorpspartij.

Raad – eerste termijn

De heer **Van Oort** geeft aan dat de jaarrekening van 2019 sluit met € 1.3 miljoen positief. Een resultaat dat getuigt van een reële begroting vooraf. Bijna € 1 miljoen van dit resultaat wordt in een coronareserve gestopt. Een zeer verstandige keuze volgens de Dorpspartij. Ook de onafhankelijke accountant constateert dat de gemeente op de goede weg is voor wat betreft de financiën. De financiële positie is ook in 2019 verbeterd, wat ook inhoudt dat het weerstandsvermogen verbeterd is. Een resultaat om trots op te zijn.

De heer **Vroomans** wil via de jaarrekening aandacht vragen voor de verordeningen die de raad samen vaststelt en waarvan hij het idee heeft dat deze niet altijd worden nagekomen. De vraag of dit onrechtmatig is, werd ontkennend beantwoord. Maar de heer Vroomans heeft zich laten adviseren dat dit wel het geval is. Het college dient zich aan een dergelijke lokale wettelijke bepaling te houden, of wanneer dit niet mogelijk is, dit met vernoeming van redenen.

aan te geven bij de raad. De heer Vroomans noemt enkele verordeningen als voorbeeld. Hij vraagt de voorzitter hier binnen het college extra aandacht voor te nemen.

De heer **Van Oort** vraagt wat de heer Vroomans van het jaarresultaat vindt.

De heer **Vroomans** antwoordt dat de fractie zich daarin kan vinden. Er is gekozen om het nakomen van verordeningen hier te noemen omdat dit onder het gebied valt van de accountant.

Mevrouw **Van den Eventuin** geeft aan dat SGB geen vragen heeft over de jaarrekening.

Mevrouw **Diesveld** zegt dat de keuze om bijna € 1 miljoen te storten in een coronareserve vooral gezien wordt als een signaal naar de inwoners van de gemeente. Dit reserve krijgt geen oormerk verder maar wordt voor 'de coronarisico's in algemene zin' gereserveerd, dit had wellicht ook via een toevoeging aan de algemene reserves kunnen gebeuren.

De heer **Janszen** geeft aan dat het positieve resultaat een resultaat is van zowel voor- als nadelen sinds de laatste tussentijdse bijstelling van de begroting 2019. Er kan dus geconcludeerd worden dat de begroting 2019 goed was. Per 31 december 2019 heeft de gemeente het beoogde weerstandsvermogen bereikt, dit is een meer dan compliment waard, gezien dit eerder is dan verwacht. Het CDA stemt in met het voorstel.

College - eerste termijn

Wethouder **Van Dijk** heeft geen punten gehoord waar zij direct op moet ingaan.

De **voorzitter** zegt dat hij het niet vervelend had gevonden als de wethouder in was gegaan op de vraag omtrent de verordeningen. Hij vindt dat men ervan uit moet gaan dat er aan verordeningen voldaan wordt en als de fractie van de VVD aanwijzingen heeft dat er niet aan voldaan wordt, dan moet men daarover in gesprek gaan. Dit dient besproken te worden in een commissie.

De heer **Vroomans** kan twee voorbeelden hiervan noemen.

De **voorzitter** geeft aan dat dit in de commissie kan worden besproken.

De heer **Vroomans** stemt hiermee in.

De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Hij stelt vast dat het voorstel met algemene stemmen wordt aangenomen.

17 Vaststellen Zienswijze Regionale Energie Strategie (RES)

Raad - eerste termijn

De heer **Vroomans** geeft aan dat bij de voorbereiding van dit onderwerp, en ook tijdens een werkbezoek, voor de VVD duidelijk is geworden dat op het gebied van de communicatie richting stakeholders het proces nog wat te wensen over heeft gelaten. De inspraak van de burgers bij het bepalen van de zoekgebieden en het nadrukkelijk betrekken van de agrarische sector met betrekking tot dit onderwerp, en ook voor de zonnevelden, zijn er

onderwerpen die eigenlijk te weinig aandacht hebben gekregen. Daarom vraagt de heer Vroomans om bij het definitief vaststellen van de RES 1.0 nadrukkelijk daar meer aandacht aan te schenken.

Mevrouw **Van den Eventuin** meldt dat zij de RES en zonnevelden (agendapunt 17 en 18) gaat bespreken in één betoog. Zij benoemt hoe belangrijk het is om de initiatieven te kunnen beoordelen op kwaliteit om pilots te kunnen beginnen. De gemeente heeft gezien dat er zo'n dertig initiatieven zijn binnengekomen gericht op zonnevelden. SGB vindt dat er veel geleerd kan worden van pilots, daarom betreurt zij het dat windenergie hier geen deel van heeft uitgemaakt. SGB vindt het belangrijk dat de selectie van de pilots door ambtenaren gemaakt wordt en voorgelegd wordt aan de gemeenteraad ter beoordeling. Op deze manier kan de raad beoordelen of men zich aan het afwegingskader houdt. De SGB wijkt af van het afwegingskader in die zin dat de partij van mening is dat na de pilots het afwegingskader verbreed moet worden naar de complete inhoud van de concept-RES. Op deze manier kunnen ook de andere manieren van energie opwekken worden benut.

De **voorzitter** benadrukt dat de twee agendapunten wel afzonderlijk van elkaar in stemming worden gebracht.

De heer **Bankers** benoemt dat de landelijke overheid bij alle regio's de opdracht neergelegd heeft om tot een gezamenlijke energiestrategie te komen. Vooropgesteld moet worden dat dit concept een voorlopige denkrichting is en dat er veel nog niet bekend is wat betreft nieuwe technieken en verbetering van huidige technieken. Lokale realisten/D66 ondersteunt de ambitie om dit gezamenlijk aan te pakken. De heer Bankers merkt op dat wanneer de lokale productie de lokale behoefte overstijgt, hiervan geprofiteerd moet worden. De partij is van mening dat wat betreft de vastlegging van de zoekgebieden de bevoegdheid moet liggen bij de raad.

De heer **Meulenmeesters** deelt de mening van mevrouw Van den Eventuin dat de twee onderwerpen door elkaar lopen, maar hij heeft deze wel gesplitst. De regio's staan voor de opgave om in 2030 50% en in 2050 100% energie duurzaam op te wekken. In dit concept RES wordt een eerste aanzicht gegeven hoe men dit gezamenlijk wil bereiken en is nog geheel globaal. Het CDA kan zich in de concept-RES wel vinden, er liggen uitdagingen en kansen in. De eerste uitdaging is om de energieconsumptie zo veel mogelijk te beperken. Wat dit betreft levert maximale inzet op isoleren de eerste winst op. Gemert-Bakel hoopt zo snel mogelijk zelfvoorzienend te zijn. Hij maakt hierbij wel de opmerking dat als er in de eigen energie voorzien wordt, er eisen gesteld moeten worden aan de extra capaciteit die gefaciliteerd wordt. Tegenover extra energie opwekken voor de regio, moet een gemeenschappelijk voordeel voor de inwoners staan. Het CDA stemt in met deze concept-RES, mits het college bij de raad terugkomt wat betreft het bespreken van de aanvullende eisen voordat er geproduceerd gaat worden voor de regio.

De heer **Coopmans** zegt dat iedere gemeente binnen de regio een taakstelling gekregen heeft over het opwekken van een bepaalde hoeveelheid energie. De Dorpspartij wil zich hier graag voor inzetten, maar dit wordt anders wanneer er gesproken wordt over waar deze energie geproduceerd gaat worden en hoe. Er ligt nu een voorstel vanuit de regio waar de zoekgebieden moeten komen liggen binnen Gemert-Bakel voor grootschalige duurzame energieopwekking. Hierbij is volgens de Dorpspartij voornamelijk gekeken naar de beschikbare ruimte en de economische situatie. Hierbij wordt in de ogen van de Dorpspartij voorbijgegaan aan de opdracht die de gemeente Gemert-Bakel heeft binnen de transitie buitengebied. De heer Coopmans noemt dat hier kansen liggen voor stoppende ondernemers in het buitengebied die energieopwekking als een nieuwe economische pijler in willen zetten. Hij geeft als voorbeeld de ondernemers die nertsenfokkerijen hadden die geruimd zijn. Ook noemt hij dat ondernemers bijvoorbeeld hun bouwblok en omringende percelen kunnen inzetten, wat kan zorgen voor minder ruimtelijke impact en wellicht meer draagvlak. In het huidige voorstel is er volgens de Dorpspartij te weinig aandacht voor ecologie, natuur en het verlies van biodiversiteit, er moet balans komen tussen economisch gewin, ruimtelijk beslag en ecologie. De heer Coopmans geeft aan dat de gemeente zelf verantwoordelijk zou moeten zijn voor de invulling hiervan in plaats van de regio. Het 50% lokaal-principe is volgens hem te laag, dit zou 100% lokaal eigendom moeten zijn. De Dorpspartij vindt namelijk dat de inwoners hiervan zouden moeten kunnen profiteren. De heer Coopmans noemt het voorbeeld van een energietuin in Griendtsveen, waar de inwoners financieel kunnen participeren. Daarnaast is er veel aandacht is voor groen en maatschappelijke inpassing, insectenhôtels, scholenprojecten et cetera. Energieopwekking kan veel meer zijn dan energieopwekking alleen.

Mevrouw **Van den Eventuin** vraagt of de 100% lokaal eigendom wel haalbaar is en of dat aantrekkelijk is voor de ondernemers. Zij is bang dat vragen om 100% een afschrikkende werking zal hebben, gezien de gigantische investeringen die dan gedaan moeten worden. De heer **Coopmans** antwoordt dat dat precies het doel is van de Dorpspartij, dat zij juist de grote financiële instellingen niet willen in gemeente Gemert-Bakel.

Mevrouw **Van den Eventuin** vraagt zich af of dat kleinschalige waar de Dorpspartij op doelt wel voldoende is. Kan er op deze manier wel genoeg energie opgewekt worden voor de gehele behoefte?

De heer **Coopmans** antwoordt dat dit in ieder geval het startpunt en uitgangspunt kan zijn. Er kan dan gekeken worden naar welke projecten men wil in binnen Gemert-Bakel. De heer Coopmans benoemt nogmaals dat hier juist financiële kansen kunnen liggen en dat dit wenselijker is dan de komst van grote financiële instellingen.

De heer **Meulenmeesters** vult aan dat men bij de bouwblokken al vooruit kan en dat daar al zonnepanelen gelegd kunnen worden. Dit is vergunningsvrij en hoeft niet meer besproken te worden. Het gaat hier over de rest. Ook de heer Meulenmeesters is bang dat wanneer de gemeente 100% gaat eisen, dit een afschrikkend effect zal hebben. Er moet wel iets van de grond komen.

De heer **Coopmans** vraagt zich af of er enige stimulans is voor het inzetten van bouwblokken om zonnepanelen te leggen. Want de SDE-subsidie gaat alleen maar naar grote projecten. Hij stelt voor een stimulansbeleid op te zetten.

De heer **Meulenmeesters** deelt deze mening. Maar benadrukt nogmaals dat het wel van de grond moet komen. De SDE-subsidie is volgens hem ook al mogelijk op daken en dat ligt dus niet per se aan de grootte.

De heer **Bankers** vraagt of de heer Coopmans hiermee bedoelt dat een deel van de baten naar de inwoners van Gemert-Bakel moet gaan. Ook heeft hij het idee dat de heer Coopmans zichzelf tegenspreekt. Wanneer hij meer subsidie wil verstrekken impliceert hij dat het dus niet rendabel is om opwekking van zonne-energie te hebben.

De heer **Coopmans** is van mening dat de toekomst die de gemeente Gemert-Bakel aan de ondernemers wil geven op de eerste plaats moet komen en de energieopwekking biedt hiervoor kansen. Die subsidie zit er nu eenmaal op, maar de grootgebruikers strijken de subsidies op.

De heer **Bankers** antwoordt hierop dat de heer Coopmans niet duidelijk maakt wat hiervan lokaal meegeprofiteerd wordt.

De heer **Coopmans** benadrukt dat het gaat om een uitgangspunt van 100%, er moet naar gestreefd worden maar het hoeft niet per se gehaald te worden.

De **voorzitter** geeft aan dat nu iedereen iets lijkt te willen zeggen. Hij bepaalt dat de volgorde zal zijn: de heer Meulenmeesters, de heer Vroomans, de heer Vogels en ten slotte mevrouw Van den Eventuin.

De heer **Meulenmeesters** komt terug op het feit dat men aan de gang moet en dat dit waarschijnlijk niet gaat gebeuren wanneer er 100% opgeschreven wordt. Hij is bang dat dit ondernemers afschrikt. Ook noemt hij nogmaals dat een gewone burger ook subsidie kan krijgen.

De heer **Vroomans** vraagt zich af hoe het bestuur met een uitgangspunt moet omgaan terwijl er juist besproken wordt dat de gemeente heldere en duidelijke kaders willen hebben.

De heer **Coopmans** benadrukt dat dit alleen gaat om de zoekgebieden en wat de Dorpspartij probeert duidelijk te maken, is dat er veel andere mogelijkheden zijn buiten de zoekgebieden en dat de gemeente zou moeten proberen deze te benutten.

De heer **Vroomans** antwoordt dat hij het ermee eens is dat er invloed moet zijn op waar deze zoekgebieden komen. Ook benadrukt hij dat er aan de marktwerking moet worden gedacht.

De heer Vroomans noemt nogmaals dat het uitgangspunt van 100% te vaag is.

De heer **Vogels** noemt dat hij niet in de materie zit maar dat de heer Bankers daarover gaat. Maar hij geeft aan dat hij de heer Coopmans niet goed begrijpt wat betreft het eerst de eigen inwoners een kans geven. Volgens de heer Vogels hebben zij ook gewoon volledig deze kans. De heer Vogels is het met de heer Meulenmeesters eens dat de gemeente juist baat kan hebben bij investeerders die misschien net wat extra kunnen doen.

De heer **Coopmans** geeft aan dat de zoekgebieden zoals deze nu door de regio voorgesteld worden, liggen in de oude zoekgebieden, waar de bewoners eerder al werden opgezadeld met varkensstallen. De heer Coopmans benadrukt dat er draagvlak gecreëerd moet worden en dat daarvoor participatie nodig is.

Mevrouw **Van den Eventuin** zegt dat iedereen het erover eens is dat er een enorm draagvlak gecreëerd zal moeten worden. Maar wanneer het over 100% gaat, is dat ongeloofwaardig, ook voor de inwoners en ondernemers zelf. Zij vraagt de heer Coopmans een beetje mee te bewegen naar 70% of 80%.

De heer **Coopmans** noemt nogmaals dat 100% slechts een streven is.

Mevrouw **Van den Eventuin** antwoordt hierop dat dit alsnog ondernemers afschrikt.

College – eerste termijn

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** geeft allereerst aan dat de VVD gelijk heeft en dat inwoners en stakeholders hierbij betrokken moeten worden. Op dit moment wordt er voor alle zoekgebieden een plan MER opgesteld. Daarnaast vindt er een participatietraject plaats, dit loopt naast elkaar. Wanneer het college bij de raad terugkomt, is er dus een uitkomst van zowel de MER als het participatietraject en dan is het aan de raad om daar een keuze over te maken, niet de regio.

De heer **Vogels** was juist in de veronderstelling was dat de gemeente zelf kon bepalen waar de zoekgebieden liggen en vraagt zich af of er niet iets vergeten wordt als er nu een MER-onderzoek plaatsvinden op de zoekgebieden die er nu staan. Komt er niet procedureel een probleem als er nu MER-onderzoek worden gedaan op de voorlopige zoekgebieden en de raad daarna nog wil beslissen over de zoekgebieden?

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** legt uit dat er nu voorlopige zoekgebieden zijn vastgesteld waar dat hele traject nu nog plaatsvindt om te bepalen of de gemeente dat ook een zoekgebied vindt.

Vanuit de raad wordt opgemerkt dat het niet logisch lijkt dat er nu al een beslissing wordt genomen over zoekgebieden waar het traject al gestart wordt en wanneer de raad daarna tot een ander gebied besluit, het traject daar weer opnieuw moet worden gestart.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** zegt dat er nu in beginsel gekeken is welke gebieden geschikt zouden kunnen zijn. Er is dus nu puur in de basis gekeken of er überhaupt een zonneveld op deze plaatsen zou kunnen plaatsvinden. Daarna komt het traject van de MER, waarbij er in het kader van milieu kan blijken dat het toch niet kan in een bepaald gebied.

De heer **Coopmans** vreest dat wanneer de raad besluit iets anders te willen, de regio zal aangeven dat dit niet mogelijk is omdat de gemeente zich reeds geconformeerd heeft aan de RES.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** antwoordt dat dit probleem niet speelt omdat dit een concept-RES is. Pas volgend jaar wordt er een definitief bod gedaan aan de landelijke overheid. Daarom moeten er nu wel stappen gezet worden.

De heer **Vogels** betwijfelt of hij het goed begrepen heeft. Klopt het dat er door het college al een keuze is gemaakt over gebieden die wel of niet in aanmerking komen? Er zijn hele

gebieden die niet als zoekgebied zijn aangemerkt, maar de raad heeft dit niet bepaald. De heer Vogels vindt dat de raad ook al iets van de zoekgebieden had moeten vinden.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** antwoordt dat dit traject al lang loopt en dat wat uitgesloten wordt, alleen gebieden zijn waar het überhaupt niet mogelijk is. In de stukken is ook te lezen waarom dat zo beoordeeld is.

De heer **Vroomans** vraagt waarom de raad niet in eerste instantie betrokken is bij de zoekgebieden.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** zegt dat zij niet vanaf het begin betrokken geweest is, maar dat de raad wel degelijk betrokken is geweest bij verschillende bijeenkomsten, zowel fysiek als via webinars, waar dit besproken is.

De heer **Meulenmeesters** steunt de wethouder hierin en geeft aan dat de eerste tekeningen al van 2,5 jaar geleden zijn en dat de raad daarbij wel betrokken is geweest.

Mevrouw **Van den Eventuin** verbaast zich dat er niet echt vertrouwen is in dit uitzoeken van de zoekgebieden. Er zijn nu eenmaal beperkingen wat betreft de zoekgebieden.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** vervolgt haar verhaal door aan te geven dat 50% landelijk is vastgesteld en dat dat al een behoorlijke uitdaging zal blijken, maar dat meer natuurlijk altijd beter is. Ze geeft aan dat het goed is om naar meer te streven en dat dat natuurlijk ook opgenomen kan worden, maar dat 50% realistischer is. Zij benadrukt dat lokaal eigendom ook behoorlijke lokale investeringen vereist.

Wethouder Van Extel – Van Katwijk antwoordt de heer Bankers dat de raad hierna aan zet is, als alle onderzoeken zijn geweest, om te bekijken of het participatietraject goed verlopen is, wat men van de uitkomsten van de MER vindt en wat als gemeente Gemert-Bakel wordt besloten over het bod dat naar het Rijk moet worden gedaan.

Wethouder Van Extel – Van Katwijk geeft als antwoord aan de heer Coopmans dat vanuit het college ook gestimuleerd wordt om bijvoorbeeld binnen de bouwblokken de keuze te maken om zonnepanelen te plaatsen. Als de raad nog ideeën heeft om dit nog meer te stimuleren, hoort zij dit graag.

Ten slotte geeft wethouder van Extel – Van Katwijk aan dat zij de vragen van mevrouw Van den Eventuin bij het volgende agendapunt zal beantwoorden.

Raad – tweede termijn

De heer Vroomans en mevrouw Van den Eventuin hebben geen opmerkingen.

De heer **Bankers** is het enigszins eens met de uitleg van de wethouder. Wanneer de raad nu al zoekgebieden zou gaan afwijzen, blijven er geen zoekgebieden meer over.

De heer **Coopmans** antwoordt hierop dat er dan voorbij wordt gegaan aan de transitie buitengebied.

De heer **Bankers** is van mening dat transitie buitengebied meer inhoudt dan alleen dat.

De heer **Coopmans** is van mening dat de kansen die er liggen dan te weinig worden benut.

De heer **Meulenmeesters** heeft geen opmerkingen.

De heer **Coopmans** meldt dat er nog een amendement van de Dorpspartij is dat erover gaat wie de regie behoudt, de gemeente of de regio. Hij leest het amendement voor en zegt dat het laatste aandachtsstreepje vervalt. Tevens wil de heer Coopmans hoofdstuk 6 laten vervallen omdat er voor 100% eigendom geen draagvlak is binnen de raad.

De **voorzitter** bevestigt dat in het amendement het laatste aandachtsstreepje van 'overwegende dat en hoofdstuk zes komen te vervallen. Dit is het enige amendement, dus dit wordt niet genummerd.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** geeft aan dat wat de heer Coopmans in het amendement stelt, ook al zit in wat voorgelegd wordt. Het plan MER zal opgestart worden en dan is het aan de raad om er daarna een besluit over te nemen.

De heer **Coopmans** zegt dat dat er niet in staat en dat hij in de raad bevestigd wil hebben dat de regie bij de gemeente ligt. Het stuk is daar volgens hem niet duidelijk over.

De heer **Bankers** onderschrijft wat de wethouder zegt en geeft aan dat wat de heer Coopmans in zijn amendement noemt, ook al in de reactie van het college staat. Het enige verschil zit in het leveren van een bijdrage aan de transitie buitengebied.

De heer **Vroomans** vraagt of het ook voldoende zou zijn om de tekst zo te veranderen dat de zoekgebieden bij het vaststellen van RES 1.0 door de gemeenteraad worden vastgesteld. Zo wordt de boodschap gegeven en gebeurt er wat men toch al doet.

De heer **Coopmans** antwoordt dat het prima is als er dan een meerderheid is.

De **voorzitter** geeft aan dat het zo niet werkt. Er is een amendement en dat wordt zo in stemming gebracht.

De heer **Coopmans** is van mening dat het amendement heel duidelijk is en dat wat daarin staat, niet in het voorgelegde staat.

De heer **Vogels** vraagt wat de doelstelling is van het toevoegen van het draagvlak van de inwoners aan het amendement.

De heer **Coopmans** antwoordt dat wanneer men in de RES schrijft dat de zoekgebieden richting Elsendorp komen te liggen, dat dan al een feit is. En als dan de inwoners er nog bij moeten worden betrokken, dan verwacht de heer Coopmans dat zij de hakken in het zand zullen zetten. Hij is van mening dat het heel normaal is om eerst met de inwoners te overleggen voordat er zoekgebieden worden vastgesteld.

De heer **Vogels** probeert het te begrijpen. Hij is het ermee eens dat het overduidelijk vastgesteld moet worden dat het aan de raad is, maar als de raad hier uiteindelijk een besluit over neemt, zal dat sowieso indachtig de wens van de bevolking zijn, waarom moet dan in het amendement het draagvlak van de inwoners nog worden genoemd?

De heer **Meulenmeesters** geeft aan dat hij de mening van de wethouder deelt dat het er eigenlijk al in staat. Volgens hem is dit amendement overbodig.

De **voorzitter** geeft aan dat hij allemaal stemverklaringen en toelichtingen op stemmingen hoort, daarom brengt hij nu het gewijzigde amendement in stemming.

Voor het amendement stemmen: Dorpspartij, VVD, SGB en de heer Vogels

Tegen het amendement stemmen: CDA, overige leden Lokale Realisten/D66

De voorzitter stelt vast dat het amendement wordt verworpen.

De **voorzitter** constateert dat de raad geen stemming wenst over de concept-RES, deze is met algemene stemmen aangenomen.

18 Vaststellen Afwegingskader Zonne-Energie

Raad – eerste termijn

Mevrouw **Van den Eventuin** vindt het een bijzonder interessant stuk. SGB is het grotendeels eens met het afwegingskader van de zonnevelden. Wat zij wel wil weten, is wat de initiatieven zijn, welke mensen in de pilots gaan beginnen en hoe zij zijn uitgekozen.

De heer **Bankers** geeft aan dat wanneer men als gemeente in de toekomst energieneutraal wil worden, dan opwekking van elektriciteit door zonnepanelen een logisch gevolg is. Wel is het zo dat bedrijven niet gedwongen kunnen worden om daken vol te leggen met zonnepanelen. Vandaar dat het belangrijk is om met deze pilot ervaring op te doen met de aanleg van zonnevelden. Omdat een aantal keuzes politiek gevoelig kunnen liggen, wil hij dit overlaten aan de raad. Om aan deze wens te voldoen, is er een amendement opgesteld. Het amendement wordt ingediend door de Lokale Realisten/D66, CDA en VVD. De heer Bankers leest het amendement voor.

Voorzitter zegt dat de VVD erbij geschreven wordt en dat er iets anders is voorgelezen dan er staat. Er staat vijf en bij het voorlezen werd gezegd dat het er meer of minder kunnen zijn.

De heer **Bankers** antwoordt daarop dat vijf tussen haakjes staat.

Voorzitter bevestigt dat het dus niet om een absoluut aantal vijf gaat, maar dat het ongeveer vijf is. De voorzitter benoemt dit amendement: amendement nummer 1.

De heer **Meulenmeesters** geeft aan dat het al lang gaat over het inrichten van zonneweides en de eisen die daaraan gesteld moeten worden. Het is goed dat het college daar nu een pilot in wil starten. Uiteindelijk zullen na afweging van de voorstellen de beste een vergunning kunnen krijgen. Binnen de raad wordt gediscussieerd over de vraag of eerst al de kaders vastgesteld moeten worden of dat er gekeken moet worden wat er komt en dat dan

de voorwaarden opgesteld worden. Doordat het nu vrijgelaten wordt, worden de ondernemers uitgedaagd om alles uit de kast te halen om uiteindelijk het beste voorstel te hebben. Doordat er vooralsnog nog maar een beperkt aantal zonneweides wordt toegestaan, mogen er geen grote onomkeerbare fouten worden gemaakt. Waarschijnlijk zal er ook gebruik worden gemaakt van goede landbouwgrond. Hoewel de heer Meulenmeesters daar niet blij mee is, geeft hij wel toe dat dit waarschijnlijk nodig zal zijn om aan de nationale opgave te voldoen. Hier ligt een kans voor de transitie van de landbouw. Het CDA hoopt dat deze pilot letterlijk weer kansen en energie geeft aan ondernemers in het buitengebied. Het CDA stemt volmondig in met deze pilot. Hoe veel of hoe groot de initiatieven zijn is niet zo belangrijk, als het resultaat maar breed gedragen wordt door de bevolking.

De heer *Coopmans* stelt dat in het afwegingskader wordt besproken aan welke voorwaarden men moet voldoen om een zonnepark mogelijk te maken. Een onderdeel van dit afwegingskader is de zonneladder, hierin wordt bekeken welke andere maatregelen men kan nemen voordat er overgegaan wordt op grootschalige energieproductie. In de commissie en na een bezoek aan het ZLTO is vooral naar boven gekomen dat voor sommige fracties zonnevelden een doel op zich is, voor de Dorpspartij is het alleen een optie als dit strikt noodzakelijk is. De zonneladder is op papier een mooi instrument, maar er ontbreekt nog een uitvoeringsprogramma. De richtinggevende kaders zijn wel erg ruim om te bepalen of een initiatief geschikt is of niet. Waar de Dorpspartij naar zoekt, is duidelijkheid. Het huidige voorstel is volgens de Dorpspartij onvolledig in het uitvoeringsbeleid omtrent de zonneladder en ad hoc in de ambtelijke afweging bij zonneparken. De vraag aan de wethouder is of zij bereid is om de treden van de zonneladder concreet in beeld te brengen qua uitvoering en wat de gemeente daarin kan doen ter stimulering zodat er een integrale afweging gemaakt kan worden. Ook worden er kansen gemist in het voorstel om duurzame energie in te zetten in de transitie buitengebied en zijn er te weinig concrete maatregelen om de natuur en de ecologie te beschermen. De richtinggevende kaders in dit voorstel zijn te ruim gedefinieerd en maken een eenduidige toetsing bijna onmogelijk. De Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben opgeroepen om pas op de plaats te maken met zonneweides en eerst alle andere opties in te zetten, andere provincies zijn hier inmiddels al in gevolgd. Daarbij komt de waarschuwing van Enexis dat het netwerk onvoldoende capaciteit heeft alle extra energie op te vangen en uitbreiding waarschijnlijk niet snel mogelijk is. De Dorpspartij wil het huidige voorstel graag amenderen, maar dat betekent niet dat de fractie geen ervaring op wil doen met het voorgestelde kader. Hoe komt een initiatief nu uit de ambtelijke toetsing wanneer dit volgens het voorgestelde kader wordt beoordeeld? Het verschil in het amendement met het voorgestelde besluit is dat er na de ambtelijke toetsing een evaluatie komt en dat het college een nieuw voorstel doet aan de hand van die evaluatie. Daarnaast dient de Dorpspartij een motie in betreffende permanente teeltmaatregelen. In het bestemmingsplan is geregeld dat er vier hectare permanente teeltmaatregelen mogen zijn, in de ogen van de Dorpspartij is er ruimtelijk geen verschil tussen die permanente teeltmaatregelen en zonneweides. Deze motie wordt ingediend door de Dorpspartij en het CDA.

De **voorzitter** geeft aan dat het voorgelezene afwijkt van de motie die hij voor zich heeft.

De heer **Coopmans** zegt dat het gaat om de tekst die men voor zich heeft.

De heer **Bankers** vraagt of de heer Coopmans een uitbreiding van 4 naar 10 hectare wil toestaan voor teeltondersteunende maatregelen? En geldt ditzelfde voor zonnevelden?

De heer **Coopmans** antwoordt dat hij dit niet gezegd heeft. Hij geeft aan dit open te laten, als het maar gelijk wordt. Het gaat specifiek om permanente teeltmaatregelen, geen tijdelijke.

De heer **Bankers** vraagt zich af of deze motie dan niet pas van belang is wanneer de discussie over de zonnevelden afgerond is.

De heer **Coopmans** geeft aan dat er ook 2021 van gemaakt mag worden, als er maar spoed achter gezet wordt.

De **voorzitter** vraagt waar de voorkeur ligt, beide 4 of beide 10?

De heer **Coopmans** antwoordt dat het daar niet om gaat. Het gaat erom dat er ruimtelijk geen verschil is en dat dat dus gelijk zou moeten zijn.

De heer **Vroomans** vraagt zich af waarom het erg zou zijn als deze maten verschillend zijn.

De heer **Coopmans** antwoordt dat ze allebei dezelfde ruimtelijke impact hebben. Voor zijn gevoel hebben zonneweides zelfs een grotere ruimtelijke impact.

De **voorzitter** stelt vast dat de motie is ingediend en dat de heer Coopmans het amendement snel mag voorlezen.

De **voorzitter** noemt dit amendement: amendement 2.

De heer **Vroomans** benoemt dat het standpunt van de VVD eigenlijk ook al verwoord is in amendement nummer 1. Allereerst vindt de VVD dat voor het gebruik van de zonneladder er geen toetsbare en meetbare criteria zijn opgesteld en dat wel zou moeten. Dat wordt met dit amendement ondervangen.

De heer **Coopmans** vraagt waar dat te lezen is in het amendement, zover hij ziet wordt daar namelijk niet over de zonneladder gesproken.

De heer **Vroomans** antwoordt dat er dan een pilot wordt gedaan en dat dat breder kan zijn dan alleen een zonneveld.

De heer **Bankers** geeft aan dat het niet in het amendement hoeft te staan omdat deze pilot naast alle initiatieven loopt die er al zijn, dus de bestaande initiatieven zullen niet beperkt worden.

De heer **Vroomans** meldt dat daarnaast bij het bepalen van de pilots aandachtspunten genoemd worden, maar dat zijn ook niet toetsbare of meetbare kaders. De heer Vroomans geeft een tip aan het college: als er een voorstel gestuurd wordt naar de raad, is het wellicht een idee om eerder de raad in stelling te brengen om de kaders op te halen.

College – eerste termijn

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** antwoordt eerst op de vraag van SGB over wat de initiatieven zijn. Er wordt begonnen met een nieuw proces want als dit vastgesteld wordt, moet men weer opnieuw een initiatief indienen.

Mevrouw **Van den Eventuin** vraagt, als er een nieuw proces gestart wordt, of er ook een mogelijkheid is om bijvoorbeeld de windenergie te combineren met de zonne-energie.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** antwoordt dat windenergie nog niet in dit voorstel zit.

Wellicht dat als er initiatieven komen voor windenergie, dat dan de RES al af is. Mocht dit zo zijn, dan zal dit zeker voorgelegd worden.

Mevrouw **Van den Eventuin** vraagt om bevestiging dat er voor windenergie ook alle ruimte gegeven zou kunnen worden.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** geeft aan dat dit inderdaad wel een onderdeel van de RES is, maar niet van het onderdeel dat vandaag voorligt.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** antwoordt de heer Bankers dat zij als college met het amendement kunnen instemmen. Zij vraagt zich echter wel af of B niet een dubbeling zal zijn. Moet dit dan verder nog ambtelijk uitgewerkt worden als al gezegd wordt dat die 'vijf' het verder mogen uitwerken, dan komt dat ofwel bij het college ofwel bij de raad terecht. De wethouder vraagt of zij het goed begrepen heeft dat alles van die 'vijf' initiatieven waarvan de raad gezegd heeft dat deze goed zijn, deze alsnog altijd moeten terugkomen bij de raad. De heer **Bankers** antwoordt dat zijns inziens het besluit omtrent de ligging van de zonneweides bij de raad zou moeten liggen.

De **voorzitter** zegt dat hier gevraagd wordt om een interpretatie en de interpretatie van de indiener is dat het via de raad gaat. De voorzitter vraagt de wethouder aan te geven of dit juist is.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** antwoordt dat het zou kunnen zijn dat er dan een dubbeling plaatsvindt. Omdat er naderhand nog een keer aan de raad wordt gevraagd om een besluit, terwijl er bij B. al aangegeven wordt dat de raad deze vijf initiatieven heeft geselecteerd. Wanneer het proces gevolgd wordt voor vergunningen die nodig zijn bij de initiatieven die voorgelegd worden, zal de raad in 99% van de gevallen daarom gevraagd worden, het kan ook zijn dat dat in bepaalde gevallen niet nodig is. Moet het dan te allen tijde alsnog terug naar de raad terwijl het college daar wellicht een besluit over zou kunnen nemen?

De heer **Bankers** geeft aan dat het wel nog voorgelegd moet worden aan de raad.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** geeft aan het amendement zoals het voorligt te kunnen ondersteunen.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** vervolgt met amendement 2. Het college geeft de voorkeur aan vijf initiatieven in plaats van één of twee, omdat er dan ook wat meer keuzes zijn. Er kan op deze manier dan ook meer ervaring worden opgedaan in meer verschillende situaties. B. is gewijzigd. Voor wat betreft C. is het college van mening dat dat voldoende

omschreven staat op bladzijde 12 bij de tweede bullet, in het kader van ecologische inpassingen, en het daarmee voldoende gewaarborgd is.

De heer **Coopmans** zegt dat er wat betreft biodiversiteit wordt beschreven dat een perceel voor 75% bedekt mag worden met zonnepanelen. Dat is alles wat geschreven wordt over bijvoorbeeld het onderwerp biodiversiteit.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** antwoordt dat het vorige amendement dat de raad als laatste aan zet is om te beoordelen of de biodiversiteit voldoende gewaarborgd is. Bij D. gaat het om de evaluatie, dat lijkt de wethouder geen probleem. En bij 2, de potentie en stimuleringsmogelijkheden van de vier treden in beeld te brengen en de resultaten hiervan te presenteren aan de raad, dat is in de commissie ook al toegezegd.

De **voorzitter** wil graag duidelijkheid hebben of het amendement wordt ontraden. Dit is het geval.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** vervolgt met de motie, om het college meer tijd te geven vraagt zij om dit in 2021 voor te leggen. Voor de zonnevelden is de omvang nu in principe begrensd tot 6 hectare waarbij verruiming mogelijk is tot 10 hectare, het beleid van permanente teeltondersteunende maatregelen is in 2018 vastgesteld binnen het bestemmingsplan buitengebied. Het college is bereid te onderzoeken of voor de gebieden waar permanente teeltmaatregelen nu zijn toegestaan binnen de regels van bestemmingsplan buitengebied, dezelfde voorwaarden kunnen worden opgelegd als bij de zonnevelden. Een combinatie van teeltondersteunende maatregelen en zonnepanelen zou de voorkeur hebben. Het college kan instemmen met deze motie.

Daarnaast merkt de wethouder nog op dat wanneer een initiatief op de ladder ook scoort op bijvoorbeeld 1, 2 of 3, deze natuurlijk ook een betere waardering en voorrang krijgt.

De **voorzitter** geeft aan dat de motie door de wethouder anders is geïnterpreteerd dan door de indieners bedoeld is. De wethouder heeft uit het debat geconcludeerd dat het dus gaat om 2021 in plaats van 2020, zoals nu nog in de motie staat. De motie wordt gewijzigd naar 2021. De voorzitter concludeert dat de motie is overgenomen, maar dat men nog in de eerste termijn van het college is, dus dat dit voorbarig is.

De heer **Coopmans** verzoekt om een schorsing.

De **voorzitter** kondigt een schorsing van vijf minuten aan.

De **voorzitter** heropent de vergadering.

De heer **Coopmans** geeft aan dat in overleg met de indieners van het andere amendement er is besloten dat onder het besluit punt 2 van het amendement van de Dorpspartij, dat wordt toegevoegd aan het amendement van Lokale Realisten/D66, CDA en VVD en dat de Dorpspartij haar amendement intrekt.

De **voorzitter** bevestigt dat het gaat om punt 2 van het amendement van de Dorpspartij, beginnende met 'parallel' en eindigend met 'raad', dat wordt toegevoegd onder het laatste woord 'raad' van het eerste amendement. Met toevoeging, zoals we hier afgesproken hebben dat het een het andere proces niet mag vertragen.

De **voorzitter** constateert dat er geen tweede termijn komt en brengt amendement 1 in stemming. Hij constateert dat de raad geen stemming wenst, het amendement is met algemene stemmen aangenomen. De voorzitter brengt vervolgens het besluit in stemming en constateert dat de raad geen stemming wenst. Het besluit is met algemene stemmen aangenomen. Vervolgens brengt de voorzitter de motie niet in stemming, deze is overgenomen.

19 Verklaring van geen bedenkingen voor het splitsen van een boerderij, interne wijzigingen en aanpassingen gevelopeningen aan Boekelseweg 28-30 in Handel

Raad – eerste termijn

De heer **Bankers** geeft aan dat men hier in een proces is beland waarbij waarschijnlijk uiteindelijk één van de twee partijen naar de rechter zal stappen. Hij vindt het verwonderlijk dat iets wat naar zijn mening aan het college is, aan de raad wordt voorgelegd. Wat is hier de reden van?

Mevrouw **Van Zeeland** meldt dat er vandaag nog een brief binnen is gekomen en vraagt of dit tot nieuwe inzichten heeft geleid en of er nog zaken gewijzigd zullen worden.

De heer **Coopmans** vraagt hoe het geregeld is met planschade.

De heer **Vroomans** heeft geen opmerkingen.

De heer **Van Kollenburg** wil graag het verloop van het gehele proces aan de raadsleden en de burgers duidelijk maken en enkele kanttekeningen plaatsen. Het besluit over dit agendapunt zal later gegeven worden. De aanvraag omgevingsvergunning, splitsing boerderij is pas op 22 februari 2017 ingediend, de bouwwerkzaamheden hebben al eerder plaatsgevonden. De bezwaarmaker heeft in 2016 al melding gemaakt van die bouwactiviteiten en geluidsoverlast. Het college is hier door de bezwaarmaker herhaaldelijk op geattendeerd en gevraagd om begeleidend op te treden, mede om de bestaande sociale verhoudingen goed te houden. De bouwwerkzaamheden hebben maanden geduurd en hebben een grote impact op de privacy van de familie van de bezwaarmaker, hierover is toen ook bij het college geklaagd. Het college heeft uiteindelijk de bezwaarmaker verzocht om een officieel handhavingsverzoek in te dienen, 6 december 2016. Op 13 maart 2017 is het handhavingsverzoek afgewezen. Tijdens de commissievergadering op 17 juni 2020, gaf de portefeuillehouder aan dat het is afgewezen omdat er sprake was van concreet zicht op legalisatie. Op 19 september 2017 heeft de commissie bezwaarschriften het college geadviseerd om het bezwaar gegrond te verklaren. Zij hebben dit nader toegelicht: "bij een

ingediend handhavingsverzoek dient te worden nagegaan of het handhavingsbesluit genomen had kunnen worden op het moment dat het werd genomen en of er concreet zicht was op legalisatie". De commissie heeft vervolgens gesteld: "omdat er op 13 maart 2017 geen ontwerpvergunningsbesluit lag, was er formeel dan ook geen sprake van concreet zicht op legalisatie". Volgens de commissie en SGB had het handhavingsverzoek op dat moment niet afgewezen mogen worden. Omdat er op 22 februari 2017 door de eigenaar een verzoek was ingediend voor het legaliseren van de splitsing van de woonboerderij, wordt de afwijzing van het handhavingsverzoek door de bezwaarcommissie in stand gelaten. Mede omdat de vorderingsruimte die mogelijkheid bood en de Provincie aangaf akkoord te zijn. Wel werd een vergoeding van € 990 aan kosten in de bezwaarprocedure aan de bezwaarmaker toegekend. Volgens de heer Van Kollenburg had het college al in het beginstadium adequaat en/of handhavend op kunnen treden. De bezwaarmaker heeft tijdens het inspreken bij de vergadering van 17 juni 2020 al aangegeven dat hij het bezwaar zal intrekken als diverse activiteiten naar de andere kant van de woning verplaatst zouden worden. Dit had ook een onderdeel kunnen zijn in de onderhandelingen en de vergunningverlening. Alle partijen waren dan, volgens de heer Van Kollenburg, waarschijnlijk tevreden geweest. Er is recent een reactie van het college gekomen, hierin wordt nogmaals duidelijk dat ten tijde van het handhavingsverzoek er geen concreet zicht was op legalisatie en er dus gehandhaafd had moeten worden. Op 6 december 2016 is er een handhavingsverzoek ingediend. Op 13 maart 2017 wordt het verzoek afgewezen en op 19 september verklaart de commissie het bezwaar gegrond. SGB is van mening dat dit geen fatsoenlijke werkwijze van het college is. Vandaag om 12.16 uur is een nota van weerlegging van de advocaat van de bezwaarmaker, met datum 3 juli 2020, toegevoegd aan de postlijst. Ook hieruit blijkt dat met de belangen van de bezwaarmaker onfatsoenlijk is omgegaan. De bezwaarmaker verzoekt in deze nota om de aantasting van zijn privacy ongedaan te maken of te beperken. Dit kan volgens de bezwaarmaker op twee manieren, de heer Van Kollenburg vraagt de portefeuillehouder om deze twee manieren te beoordelen en te bezien of deze toepasbaar zijn. Bezwaarmaker dreigt nu met een schadeclaim van € 350.000. Ten slotte, in een betoog heeft de heer Van Kollenburg op 14 april 2019 het volgende gezegd: "Als de gemeente Gemert-Bakel binnen de wettelijke kaders acteert, weet iedereen waar hij/zij zich aan te houden heeft. De gemeente moet klip en klaar communiceren met de inwoners en dat afwijkingen in een bestemmingsplan of bouwvergunning, in goed overleg vooraf binnen de wettelijke kaders bespreekbaar zijn en niet achteraf. Het zou zo moeten zijn dat degene die zich willens en wetens niet houdt aan het bestemmingsplan of de bouwvergunning, moet weten dat hij of zij bij de gemeente op geen enkel begrip hoeft te rekenen. En dat bezwaarmakers serieus genomen worden en niet met een kluitje in het riet worden gestuurd. Het advies van de bezwaarcommissie is eigenlijk harstikke duidelijk, als er geen ontwerpvergunningsbesluit aan ten grondslag ligt, is er geen concreet zicht op legalisatie." Voorzitter, wordt het niet tijd dat er conform de wetgeving gehandhaafd wordt? Gezien het vorenstaande zal SGB tegen het voorstel stemmen.

College – eerste termijn

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** antwoordt allereerst de heer Bankers dat het college verplicht is een verklaring van geen bedenkingen te vragen aan de raad als er sprake is van een bepaald artikel.

Vervolgens antwoordt zij mevrouw Van Zeeland dat de brief geen nieuwe inzichten heeft gegeven op het feit dat de raad vanavond voorgelegd krijgt.

De Dorpspartij vraagt om de planschade, zij geeft hierover aan dat het college, zoals altijd, een planschade overeenkomt met de initiatiefnemer. Dus als er een schadeclaim komt, is de initiatiefnemer daar verantwoordelijk voor.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** is het eens met de heer Van Kollenburg dat het inderdaad geen makkelijke zaak is. Helaas is het niet gelukt om samen tot een oplossing te komen, daarom is er uiteindelijk besloten om een voorstel voor te leggen waar het college van overtuigd is dat het voldoet aan alle kaders en alle wet- en regelgeving. Er kunnen altijd zienswijzen en bezwaren ingediend worden, maar de wethouder benadrukt nogmaals dat het college achter dit voorstel staat. In het bestuursrecht moet men ook wijzen op het feit dat er een legalisatiemogelijkheid is en dat er in de beantwoording te zien was dat dat elkaar gekruist heeft.

De heer **Vogels** benadrukt dat de legalisatie vaak door de raad moet plaatsvinden door een bestemmingsplanwijziging en op het moment dat er in een tussenfase wordt beoordeeld of er gehandhaafd moet worden of er zicht is op legalisatie, zou er dus een tussenstap bij de raad moeten plaatsvinden. De heer Vogels benadrukt dat het handig zou zijn als er zicht is op legalisatie om de mening van de raad te toetsen.

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** geeft aan dat dit ook in een eerder stadium gebeurd is, namelijk op 6 juni 2017. De ontwerpbeschikking is destijds unaniem overgenomen.

De heer **Van Kollenburg** noemt nogmaals dat hij het idee heeft dat de bezwaarmaker destijds aan zijn lot is overgelaten. Hij geeft aan dat er behoorlijke termijnen overheen zijn gegaan en dat er mogelijk in een eerder stadium al met beide partijen gesproken had kunnen worden. Wellicht had er zo veel leed voorkomen kunnen worden.

Wethouder **Van Extel** kan deze constatering niet bevestigen, omdat men er, ook in een later stadium, gewoon niet met elkaar uitgekomen is.

De **voorzitter** gaat over tot stemming over het voorstel.

Voor het voorstel stemmen: CDA, Dorpspartij, VVD, Lokale Realisten/D66

Tegen het voorstel stemt: SGB

De **voorzitter** stelt vast dat het voorstel is aangenomen.

De heer **Vogels** stelt voor om niet verder te gaan met de vergadering omdat er drie vrij belangrijke onderwerpen moeten worden besproken. Hij geeft aan dit liever niet onder tijdsdruk te doen.

De **voorzitter** constateert dat de meerderheid de vergadering wil vervolgen en hervat de vergadering.

20 Vaststellen BP Gemert-Bakel Stedelijke gebieden, april 2020

Raad – eerste termijn

Mevrouw **Van Zeeland** geeft aan dat het CDA voor is.

De heer **Coopmans** zegt dat de Dorpspartij ook akkoord is.

De heer **Vroomans** vindt dat het bestemmingsplan stedelijk gebied er goed uitziet en dat het ruimtelijk goed in elkaar zit. De vragen die in het verleden gesteld zijn, zijn allemaal goed beantwoord. Hoe gaat het college het parkeren bij Weerij 10 verder monitoren? De VVD vindt zes woningen in de Onze Lieve Vrouwestraat echt veel en kan wel instemmen met het bestemmingsplan maar onder het voorbehoud dat dit aantal maximaal vier zou moeten zijn.

De heer **Van Kollenburg** geeft aan dat hier iets vergelijkbaars aan de hand is als bij agendapunt 19. Recent zijn er overtredingen geconstateerd op het perceel van de Milheezerstraat 19, er is 55 m² minder bosplantsoen gerealiseerd door een wijziging van de positionering van de geluidswand. Daardoor is het bedrijfsterrein met zeker 55 m² toegenomen. Ook is er een parkeerplaats waar volgens het bestemmingsplan een oppervlakte is die bestemd is voor natuur. Daardoor neemt het bedrijfsterrein van de betreffende ondernemer met nog eens 210 m² toe. Ondanks dat er vanuit provinciaal beleid geen belemmeringen zijn om het bestemmingsplan te wijzigen, is SGB van mening dat hier wederom sprake is van illegaal handelen waarbij de ondernemer willens en wetens het bedrijfsterrein vergroot heeft met circa 265 m². Aan de wethouder de vraag of hier weer sprake is van dat bij de constatering van de overtreding er geen concreet zicht was op legalisatie. Zo ja, waarom is er dan niet gehandhaafd? SGB is in principe tegen dit soort legalisaties en stemt daarom niet in met het onderwerp 1D van het agendapunt, namelijk het bestemmingsplan Milheezestraat 19 te Milheeze, gewijzigd vast te stellen. De andere punten hebben wel de goedkeuring en daarvoor complimenten.

De heer **Vogels** merkt op dat bij het technisch beraad en de commissie gesproken is over onderdeel 1E: Onze Lieve Vrouwestraat in Handel. Er is een handtekeningenactie geweest omdat inwoners van Handel niet willen dat het centrum helemaal volgebouwd wordt en vinden dat het plein groot moet zijn. Wat men volgens de heer Vogels niet moet willen is dat door inbrenging in het centrum van een dorp, het helemaal vol wordt gebouwd. Op een relatief kleine locatie worden nu zes woningen gebouwd. Dit is mogelijk omdat er een mogelijkheid is de groennorm af te kopen, volgens de heer Vogels was het idee daarachter echter dat deze gebruikt zou worden voor situaties waarin het heel lastig om het groen te realiseren ofwel omdat het er in de bestaande situatie ook niet was, ofwel dat er iets is wat

men weggesaneerd zou willen hebben en er liever woningbouw voor in de plaats van zou willen hebben. Nu lijkt er winstmaximalisatie plaats te vinden en neemt men het voor lief dat een paar duizend euro extra betaald moet worden om de groennorm af te kopen. De fractie zegt: tot hier en niet verder. Om die reden wordt de goedkeuring onthouden aan Onze Lieve Vrouwestraat 36 in Handel.

College – eerste termijn

Wethouder **Van Extel – Van Katwijk** begint met een reactie op de opmerking over de Weerij. Binnen de commissie is ook aangegeven dat daar een telling wordt uitgevoerd en dat de buurt er ook alert op zal zijn. In de huidige situatie is te zien dat minder dan 50% bezet is. Bij dezen bevestigt ze nogmaals dat het met deze uitbreiding echt wel voldoende zal zijn en dat het college daar anders wel op gewezen zal worden.

Wat betreft de Onze Lieve Vrouwestraat geeft de wethouder aan dat het verstandig is om het Groenfonds nogmaals toe te sturen, want daarin staat dat compensatie alleen maar mogelijk is op het moment dat een initiatief dichterbij dan 300 meter van openbaar groen gelegen is. Dat kan in Handel dus het bos of het processiepark zijn. Het zou jammer zijn als op basis van het door de heer Vogels vastgestelde Groenfonds, de initiatieven die nu voorliggen worden afgewezen. Maar dan is het misschien verstandiger om het Groenfonds nog eens samen te bespreken.

Raad – tweede termijn

De heer **Coopmans** geeft aan dat er destijds inderdaad een groenbeleid is vastgesteld, het storten in dat Groenfonds vond de Dorpspartij maar een onding. Maar de groennorm is nu eenmaal hoe deze is en dit is hier wel zo toegepast, het is conform de norm die door de raad is vastgesteld.

De heer **Vogels** zegt dat het inderdaad mogelijk is en men ook gebruikmaakt van deze groennorm. Hij is echter van mening dat men zich er dan te makkelijk vanaf maakt, de groennorm is niet de enige toets die toegepast moet worden op de wijziging van een bestemmingsplan. Wanneer de raad iets ruimtelijk niet acceptabel acht, hoeven zij zich hierbij niet te beroepen op bijvoorbeeld een groennorm. De omwonenden kijken hier namelijk heel anders tegenaan. De heer Vogels benadrukt dat het voor de gemeenteraad altijd erg moeilijk is, als ergens al zo lang over vergaderd is, om daar nog iets in aan te willen passen, zoals vier woningen in plaats van zes. Dit is mogelijk, maar de heer Vogels vindt dat de raad zich dan niet mag verschuilen achter de groennorm als reden dat het niet tegengehouden kan worden.

De heer **Coopmans** geeft aan dat hij zich niet achter de groennorm verscholen heeft. De **voorzitter** vult aan dat de heer Vogels een stemverklaring gaf betreffende punt 1E.

De **voorzitter** stelt vast dat SGB voor het voorstel is, met uitzondering van 1D en dat de fractie van Lokale Realisten/D66 voor het voorstel is met uitzondering van 1E.

De heer **Vroomans** geeft aan dat ook de VVD tegen 1E is.

De **voorzitter** constateert dat twee fracties tegen 1E hebben gestemd, maar dat 1E daarmee wel is aangenomen en is dat als stemverklaring opgenomen in de uiteindelijke besluitvorming en in 1D. De raad wenst geen stemming over dit voorstel. De voorzitter stelt vast dat het voorstel met algemene stemmen wordt aangenomen.

21 Vaststellen Woonvisie

Raad – eerste termijn

De heer **Van Eck** geeft aan dat de Dorpspartij het heel belangrijk vindt dat wonen voor iedereen mogelijk en betaalbaar moet zijn en is daarom heel blij met de nieuwe Woonvisie 2020–2024 en de bijbehorende lokale regelgeving die moet leiden tot meer betaalbare woningen. De Dorpspartij is hier blij mee omdat de Woonvisie gebaseerd is op actuele ontwikkelingen, de woningmarkt en de woonbehoefte van inwoners. Met de Woonvisie en de verordeningen zal de gemeente sturen op de gewenste woningtypes in het plan. De visie geeft de gemeente de mogelijkheid om binnen de overeenkomst de locatie en aantal af te dwingen bij een ontwikkelaar, dus niet alleen de dure vrijstaande woningen die ontwikkelaars het meest opleveren. Het sturen op meer betaalbare woningen is extra belangrijk omdat de gemeente nog maar weinig grond in eigen bezit heeft, maar de grond grotendeels in handen is van projectontwikkelaars. Concreet gaat het om afspraken over een minimaal percentage sociale koop- en huurwoningen in diverse prijsklassen. Voor sociale huur, minder dan € 737 per maand, is dat bijvoorbeeld 30% aan woningen die gebouwd moeten worden. Voor de betaalbare woningen in de prijsklasse onder de € 200.000 is dat 50%. Dit is vooral belangrijk voor jonge gezinnen en starters. Huurwoningen in de categorie middenhuur moeten een minimum gebruiksoppervlakte van 59m² hebben, hierover komt straks een amendement.

Toename van de woonbehoefte van ouderen is ook een belangrijk punt. Het is noodzakelijk het aantal levensloopbestendige woningen te vergroten, door het aanpassen van bestaande woningen of nieuwbouw. De Dorpspartij vindt de gemengde woonvormen een goede ontwikkeling, met aanleg voor ontmoeting en er kan geklust worden en betaalbare zorg worden verleend. Deze gemengde woonvorm kan in alle kernen gecreëerd worden en ook de huisvesting van jongeren zal hierin gefaciliteerd kunnen worden. Zo kunnen jongeren goedkoop wonen in ruil voor de ondersteuning die zij ouderen kunnen bieden.

De heer **Vogels** vraagt zich af hoe de heer Van Eck dit in de praktijk voor zich ziet, gaat het dan over een blok huurwoningen waarbij degene die de woningen toebedeelt bepaalt dat er een mix moet komen van oud en jong, ervan uitgaande dat zij elkaar helpen, stimuleren we dat door jeugd tegen een lager bedrag te laten huren? Hoe moet dit juridisch geregeld worden? Hoe komt zoiets in de praktijk tot stand?

De heer **Van Eck** antwoordt dat er een traject in Laarbeek is dat laat zien dat dit kan. Maar hij benadrukt dat het hier slechts om een visie gaat, die natuurlijk nog uitgewerkt moet worden. Maar er zijn wel meerdere bestaande trajecten.

De heer **Vroomans** zegt dat de basis van het document goed is, maar dat hij een aantal zaken mist. Er zijn doelstellingen geformuleerd, maar de vertaling naar de praktijk ontbreekt. Gaat het college bij ieder project van een ontwikkelaar het totale assortiment aan verschillende typen huizen op een dergelijk project leggen? Hoe wordt daarmee omgegaan en hoe transparant moet het zijn om toetsbaar te zijn? Hoe pakt het college dit op? Wat bedoelt de Dorpspartij precies met: "het is een visie die uitgewerkt moet worden"? Wordt daarmee bedoeld dat er een uitwerkingskader moet zijn en gaan we dit dan nog krijgen?

De heer **Van Eck** is van mening dat dat aan het college is.

De heer **Hoevenaars** geeft aan dat SGB heel tevreden is over de Woonvisie, aangezien deze ervoor kan zorgen dat er een goed functionerende, vraaggerichte woningmarkt is. Het is ook heel goed dat er aandacht wordt besteed aan verschillende doelgroepen. Er zijn wat problemen bij ouderen wat betreft wonen en zorg, er zijn ook geen bejaardenhuizen meer. De heer Hoevenaars zou het ook prettig vinden als de gemeente het gesprek aangaat met de seniorenverenigingen, aangezien zij een duidelijk zicht hebben op wat er nodig is qua wonen en zorg. SGB maakt zich wel zorgen om het huisvesten van arbeidsmigranten. In de commissievergadering zijn hier ook al vragen over gesteld en dan wordt er als antwoord gegeven dat er al een keer over gesproken is, maar waar veel mensen dicht op elkaar wonen is het besmettingsgevaar van corona ook groter. SGB vraagt waarom er in de Woonvisie geen aandacht is voor de arbeidsmigranten.

De heer **Vogels** vindt dat er met de visie niets mis is. Hij neemt aan dat de verdeling is toegespitst op hoe het in Gemert-Bakel in elkaar steekt. Waar Lokale Realisten/D66 aan twijfelt, is de link naar de uitvoering. Hoe wordt nu bereikt dat die verdeling in grote lijnen wordt toegepast? Op wat voor manier wordt het verdeeld? Deze verdeling vergt namelijk veel maatwerk en dan zal men iedere keer met de ontwikkelaars om tafel moeten gaan zitten. Zo werd eerder in deze vergadering al genoemd dat dit bij het kasteel niet op zou gaan omdat dit een bijzondere situatie is, maar waarom is dat dan een bijzondere situatie? Heeft dat te maken met het verdienmodel? Wanneer daar veel nieuwbouw gaat komen, biedt dit toch juist kansen?

Goed Wonen staat wel in de visie beschreven, daarmee zijn prestatieafspraken. De heer Vogels heeft het idee dat Goed Wonen de afgelopen jaren, terecht, vooral bezig is geweest met het saneren van oude wijken en het terugbouwen van mooie woningen. In de Mortel en Rips, heeft Goed Wonen aangegeven geen behoefte te hebben om huurwoningen te bouwen, terwijl in de Mortel een soortgelijk project loopt. De heer Vogels vraagt de wethouder op welke wijze zij dit effectief wil gaan toepassen en borgen? Lokale Realisten/D66 is altijd voorstander geweest van uniformiteit, transparantie en geen willekeur. Maar dit is niet uitvoerbaar zonder een bepaalde mate van maatwerk, wat wel altijd een risico van willekeur in zich heeft. De heer Vogels wil in deze situatie aan het college en zijn collega's in de raad vragen of dit onderwerp zich wellicht zou lenen voor een pilotachtige constructie, zoals bij het Afwegingskader zonneparken. Waarbij bijvoorbeeld bij de eerste drie projecten die

groter zijn dan tien woningen en met toepassing van dit kader worden uitgevoerd, de raad meegenomen wordt in de verdeling en beslissingen daaromtrent.

De heer **Van den Elsen** begint met uit te spreken hoe fijn het is om in de gemeente Gemert-Bakel te wonen. Het CDA vindt het belangrijk dat er de komende jaren veel woningen gebouwd worden, op basis van de prognoses mogen er namelijk bijna 1.000 woningen worden gebouwd. Het CDA wil dat er gebouwd wordt waar behoefte aan is. Ook moet de lijn gevolgd blijven worden dat ook in de kleinere dorpen in de gemeente gebouwd moet blijven worden. De heer Van den Elsen benadrukt dat iedere doelgroep belangrijk is, maar dat hij er twee wil uitlichten. Ten eerste de jongeren en de starters, door eerder actief bouwbeleid is de gemeente Gemert-Bakel veel minder vergrijsd vergeleken met andere gemeenten in de regio. Door de jongeren en starters wordt er echter nog steeds een tekort ervaren en zij hebben het gevoel dat ze tussen wal en schip vallen. Huren kan in verschillende prijsclassen en wordt soms ook als duur ervaren wanneer men kijkt naar het aantal vierkante meters dat tot hun beschikking staat. Het CDA wil graag voorkomen dat te kleine huizen voor een te hoge prijs verhuurd worden en wil daarom de verordening middenhuur aanpassen. De heer Van den Elsen geeft aan samen met de Dorpspartij een amendement te willen indienen. Hij leest het amendement voor.

De **voorzitter** noemt dit amendement: amendement nummer 1.

De heer **Van den Elsen** wil ook nog over een andere doelgroep spreken, namelijk de senioren. Door de vergrijzing neemt het aantal senioren toe en daarnaast wonen senioren steeds langer zelfstandig, dat vraagt dus ook om meer woningen. De levensloopbestendige woning is in dat perspectief een goed idee, deze zijn zowel voor ouderen als voor andere doelgroepen geschikt.

College – eerste termijn

Wethouder **Steeghs** is het met de heer Van den Elsen eens dat Gemert-Bakel een mooie gemeente is om in te wonen. De wethouder heeft over het algemeen het idee dat de hele raad positief is over de Woonvisie.

Richting Dorpspartij geeft wethouder Steeghs aan dat ze op het amendement later terugkomt.

De VVD wilde een vertaling naar de praktijk en dat begrijpt de wethouder, maar het is inderdaad een visie en geen uitvoeringsinstrument. Kan er worden afgeweken bij bepaalde plannen? In principe is het exploitatieplan het sturingsinstrument en wordt er per plan een afweging gemaakt, passend in de omgeving. Dus dat is wat verder in de uitvoering en kan niet vooraf bepaald worden. Hier legt de wethouder ook de link met de vraag van de heer Hoevenaars, dat er inderdaad een stukje maatwerk nodig zal zijn.

Er is al veel nagedacht over wonen en zorg in de gemeente. Het initiatief in Aarle-Rixtel, Zonnetij, is een mooie gemixte vorm van zorg en wonen. Dat zijn initiatieven van corporaties, zorginstellingen en gemeenten samen. De wethouder zou het mooi vinden als

dat in de gemeente Gemert-Bakel ook zou kunnen worden gerealiseerd en bestuurlijk is daar ook al over nagedacht. Zes wethouders in de Peel zijn daarover al bij elkaar geweest, samen met de zorginstellingen. Concrete plannen zijn er op dit moment niet, maar zodra deze er komen en de gemeente Gemert-Bakel raken, zal de raad daarbij betrokken worden.

Wat betreft de arbeidsmigranten moet er goed onderscheid gemaakt worden tussen de tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten en de arbeidsmigranten die regulier in een woning wonen. Voor de tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten heeft de raad een beleid vastgesteld. Arbeidsmigranten die gewoon een woning in de gemeente willen huren, hebben dezelfde rechten als alle andere inwoners van de gemeente. Daarom is er dus ook niets over opgenomen in de Woonvisie.

Richting Lokale Realisten/D66 geeft wethouder Steeghs aan dat de link naar de uitvoering zit in de programmering en de afstemming met Goed Wonen. Per project zal dat worden bekeken. De wethouder geeft ook aan dat zij inderdaad met ontwikkelaars in gesprek zullen moeten gaan. Daarnaast zijn er inderdaad prestatieafspraken met Goed Wonen. Dit wordt geborgd in de exploitatieplannen. Het college is geen voorstander van het starten van pilots, omdat dat uiteindelijk de plannen kan vertragen. Wat de wethouder wel kan toezeggen is dat de raad op de hoogte gehouden kan worden in bijvoorbeeld een B&W-info.

De wethouder antwoordt het CDA. Zij zijn kritisch op de middenhuur en hoe dit goed geborgd is. De wethouder geeft aan dat het college het ingediende amendement tot zich genomen heeft. Het college kan het amendement overnemen.

De heer **Hoevenaars** verduidelijkt dat hij bedoelde dat de werkgever een continue huisvesting heeft, ook al zitten de arbeidsmigranten er maar tijdelijk in. In een Woonvisie zou het volgens de heer Hoevenaars ook een plaats moeten hebben en hij vraagt of de wethouder dat met hem eens is.

Wethouder **Steeghs** antwoordt hierop dat het al een plaats heeft in het beleid dat de raad heeft vastgesteld.

De heer **Hoevenaars** geeft aan dat er een beleid is vastgesteld voor tijdelijke huisvesting, maar dat is in feite een continue, jaarlijkse woonlocatie, alleen komt daar steeds een andere bewoner in te zitten.

Wethouder **Steeghs** benadrukt nogmaals dat dit vastgelegd ligt in het arbeidsmigrantenbeleid en niet in de Woonvisie.

De heer **Hoevenaars** vraagt of hetzelfde geldt voor het woonwagenbeleid.

Wethouder **Steeghs** legt uit dat hiervoor niet hetzelfde geldt omdat daar geen afzonderlijk beleid voor is vastgesteld.

Vanuit de raad wordt opgemerkt dat er in die tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten een soort woonvisie gedefinieerd is, door bijvoorbeeld een keurmerk te ontwikkelen.

De **voorzitter** herhaalt dat de wethouder heeft toegezegd het amendement over te nemen.

Raad – tweede termijn

De heer **Van Eck** vraagt zich af hoe het gaat lopen als de raad bij een groot project op de hoogte gehouden gaat worden via een B&W-info? Ook hij is van mening dat er beter geen pilot van gemaakt kan worden.

De heer **Vroomans** heeft geen opmerkingen.

De heer **Vogels** reageert op de heer Van Eck dat er in elk project elke keer die afweging gemaakt moeten worden over wat voor woningen het zullen worden. Hij geeft aan dat er bij een paar projecten wellicht een evaluatie gehouden kan worden en dat wanneer er een project gaat lopen, de raad geen “ja” of “nee” hoeft te zeggen, maar het bestemmingsplan moet wel door de raad goedgekeurd worden.

De **voorzitter** verduidelijkt dat het nu eigenlijk maar om één woord gaat pilot of B&W-info, maar dat de wethouder al heeft toegezegd dat de raad op de hoogte gehouden zal worden.

De heer **Vogels** reageert dat hij er daarom ook geen vertraging in ziet.

De **voorzitter** geeft aan dat er alleen vertraging kan komen als er niets van klopt.

De heer **Vroomans** vindt dat als er via de B&W-info geïnformeerd wordt over dat soort processen dat het hem dan ook goed lijkt dat de raad eens in de zoveel tijd een beeld krijgt van of men op de goede weg is wat betreft de doelstellingen in de Woonvisie.

De **voorzitter** antwoordt dat dat in het Woningbouwprogramma zit.

De heer **Van den Elsen** meldt dat het CDA akkoord gaat met het op de hoogte houden van de raad via een B&W-info en dat het CDA blij is dat het amendement wordt overgenomen door het college.

De **voorzitter** constateert dat de raad geen stemming wenst. Hij stelt vast dat het voorstel met algemene stemmen is aangenomen.

De heer **Van den Elsen** zegt dat er eerst over het amendement gestemd moet worden.

De **voorzitter** geeft de heer Van den Elsen gelijk. Hij stelt vast dat zowel het amendement als het besluit met algemene stemmen worden aangenomen.

22 Benoemen commissieleden Sociaal Gemert-Bakel

De **voorzitter** constateert dat de commissieleden bij acclamatie benoemd zijn.

23 Vermindering aantal wethouders

Raad – eerste termijn

De heer **Janszen** zegt dat de coalitie van het CDA, SGB en de Dorpspartij nu twee jaar loopt. Er is hard gewerkt om de ambities uit het coalitieakkoord te realiseren. De financiële positie is weer op peil, er is een doorbraak gerealiseerd in het dossier kasteel Gemert, binnenkort komt er een nieuw zwembad en de sportschool Molenbroek in Gemert wordt ook vernieuwd. Maar ook het centrum staat voor een grondige aanpak, het armoedebelid is verruimd en men is in goede voorbereiding voor het doorvoeren van de Omgevingswet. Er is ook nog genoeg te doen. Er is gevraagd voor goede huisvesting voor het onderwijs. Plotseling kwam daar ook het vertrek van Miranda de Ruiter, de heer Janszen wil haar bedanken voor alle inzet. CDA, SGB en de Dorpspartij kiezen ervoor om verder te gaan met drie fulltime wethouders, zoals gezegd zijn er veel projecten aangepakt en afgerond in de afgelopen twee jaar. De taken van mevrouw De Ruiter, zullen voor de resterende periode over de andere wethouders worden verdeeld. Dit gebeurt als volgt: de taak (regionale) besturen en duurzaamheid, worden toegevoegd aan de taken van de burgemeester. Financiën, bouwgrond exploitatie vastgoed en kasteel Gemert zullen taken worden voor mevrouw Van Dijk. Volkshuisvesting wordt de verantwoordelijkheid van mevrouw Steeghs. Sport en verkeer zal geen onderdeel meer uitmaken van de portefeuille van mevrouw Van Dijk. Sport wordt toegevoegd aan de portefeuille van mevrouw Steeghs en Verkeer aan de portefeuille van mevrouw Van Extel – Van Katwijk. Dit voorstel is reeds telefonisch door de heer Janszen voorgelegd aan de andere fractievoorzitters.

De heer **Vroomans** zegt dat eind vorig jaar de VVD een initiatief heeft genomen om een motie in te dienen dat het aantal fte wethouders terug zou moeten brengen van 4,0 fte naar 3,0 fte. Het CDA heeft toen met de Dorpspartij tegen deze motie gestemd. De heer Vroomans verbaasde zich over het persbericht. Hij benadrukt wel dat de discussie die toen gestart is, niet bedoeld was om een wethouder naar huis te sturen. Dit initiatief is destijds genomen omdat de VVD van mening was, en nog steeds is, dat in tijden van bezuiniging richting de burgers, er ook intern bezuinigd moet worden. Het CDA stemde toen tegen omdat de partij ambitieus was. Er is te lezen in het persbericht dat dit nu wel door het CDA en de Dorpspartij mogelijk geacht wordt, omdat een deel van de ambities bereikt zijn en andere ambities goed in de steigers staan. Er werd gezegd dat de financiën weer in balans zijn, maar zoals vandaag bij de bespreking van de Kadernota bleek, is dat nu weer anders. De heer **Janszen** interrumpeert dat het weerstandsvermogen gewoon weer op peil is, dat wordt daar dan ook mee bedoeld.

De heer **Vroomans** noemt nog enkele voorbeelden van wat reeds bereikt is. De heer Vroomans vraagt zich af of, wanneer er gekeken wordt naar het lijstje, dit rechtvaardigt dat er met 4,0 fte gestart is destijds in 2018. Terwijl toen al bekend was dat er een tekort in het sociaal domein was. De VVD vindt dat het lijstje met onderwerpen die volgens de coalitie nu in de steigers staan, al in 2018 met 3,0 fte wethouders ook gedaan had kunnen worden. De

heer Vroomans geeft wel aan dat de VVD zeker achter deze keuze staat, maar dat het twee jaar te laat is.

Mevrouw **Van den Eventuin** geeft aan dat SGB blij is met deze keuze, vanaf het begin was SGB al van mening dat 3,0 fte wethouders voldoende was voor de gemeente Gemert-Bakel. De heer **Vogels** geeft aan dat hij niet terug gaat halen wat er in 2018 is gezegd en is blij dat het er nu drie zijn. Maar de heer Vogels is wel van mening dat als er ooit een argumentatie was voor vier wethouders, dat juist nu zou zijn, vooral in verband met de gevolgen van de coronacrisis. De argumentatie om met drie wethouders door te gaan, begrijpt de heer Vogels niet, maar hij is tevreden met het eindresultaat. Ook is hij het er niet mee eens met dat gezegd wordt dat er grote stappen zijn gezet betreffende het kasteel Gemert en dat het op de rit staat. Ook de woorden “er is een doorbraak in het dossier golfbaan” vindt hij niet terecht. Het VVD is blij dat er nu met drie wethouders verder gegaan wordt en neemt het petje af voor de drie wethouders en alles wat hen te wachten zal staan.

De heer **Janszen** begint met de reactie dat de gemeente volgens hem nog nooit zo ver met een kasteelplan geweest is als nu. Dat er nu een ander plan ligt, is iets waar men zich binnenkort over zal moeten buigen.

De heer **Vogels** reageert hierop dat men volgens hem nu weer terug is op het punt waar de gemeente in 2007 ook was.

De heer **Janszen** antwoordt dat dat over een paar weken besproken zal worden. Verder wenst hij te benadrukken dat hij niet blij is met de reden waarom er nu nog maar drie wethouders zijn, gezien de heftige persoonlijke situatie van mevrouw De Ruiter.

De **voorzitter** constateert dat de raad geen stemming wenst. Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

24. 2^e financiële rapportage

(onthamerd door de heer Vroomans)

Raad – eerste termijn

De heer **Vroomans** legt uit dat de aanleiding om de 2^e financiële rapportage van hamerstuk naar bespreekstuk te wijzigen is dat in de financiële rapportage ook het onderwerp de taakstellende bezuiniging in het sociaal domein van € 480.000 is opgenomen. Daar wil de heer Vroomans graag aandacht voor vragen. Wanneer er gekeken wordt naar de taakstellende bezuiniging, moet er ook gekeken worden naar de programmabegroting. In de programmabegroting 2020 worden de bezuinigingen van het sociaal domein gepresenteerd als een taakstellende bezuiniging van € 480.000. Als er bijvoorbeeld naar Club Plus en de LEVgroep wordt gekeken, staat er in de programmabegroting dat het budget van de LEVgroep en Club Plus voor 2020 is benoemd. Ook dient er in de programmabegroting genoemd te worden of er een afwijking van het budget is ten opzichte van het afgelopen jaar. Als raadslid kan men op die manier een goed beeld vormen over wat er voor bepaalde

belangrijke onderdelen begroot is en of het afwijkt van het voorgaande jaar. Het budget voor de LEVgroep was € 1.194.000 met een plus van € 27.000 in de programmabegroting genoemd en het budget van Club Plus was € 524.385. In de detailbegroting 2020 was echter de beoogde bezuiniging al volledig verwerkt, € 98.000 voor de LEVgroep en € 171.000 voor Club Plus. Er is geen sprake meer van een taakstellende bezuiniging als dergelijke bezuinigingen al aan de organisaties zijn toegewezen. De stelling van de VVD is, dat dit dan ook duidelijk in de programmabegroting had moeten staan. In de commissievergadering voorafgaand aan de raadsvergadering waarin de begroting behandeld werd, heeft de wethouder zelf en spontaan richtingen uitgesproken die niet overeenkomen met de uitvoering van de bezuinigingen. De wethouder heeft ook in die commissievergadering niets gezegd over de reeds gealloceerde bezuinigingen in de detailbegroting. De richting die door de wethouder was aangegeven was dat de bezuinigingen gehaald zouden worden op basis van efficiency en bij bedrijven met hoge overheadkosten. Dan is de voorbereiding van het college niet goed geweest. Nu zijn de detailbegroting en de programmabegroting niet op elkaar afgestemd en daardoor heeft de raad, volgens de VVD, hier geen goed debat over kunnen voeren.

De **voorzitter** geeft aan dat de heer Vroomans reeds ruim over zijn spreektijd heen is gegaan.

De heer **Vroomans** vervolgt dat de VVD een motie heeft voorbereid die recht doet aan deze situatie. Fouten maken mag, maar erkennen en bijsturen getuigt volgens de heer Vroomans van goed bestuur. De motie zal in de tweede termijn worden voorgelezen.

De heer **Vogels** wil graag één ding toevoegen aan wat de heer Vroomans reeds gezegd heeft. Hij geeft aan dat het kan dat één fractie iets gemist heeft, maar blijkbaar heeft iedereen het gemist. Volgens de heer Vogels is het zo dat in het kader van zorgvuldig bestuur, men niet achteraf bezuinigingen kan opleggen aan een professionele organisatie. Hij hoopt dat het college dit inzielt en de verhoudingen genormaliseerd worden. Hij raadt aan om afspraken te maken voor 2021 maar dit 'debacle' te beëindigen.

De heer **Van Oort** vindt dat er hier zaken door elkaar heen lopen. De detailbegroting is een soort service die het college aan de raad aanbiedt, wat eigenlijk een intern stuk is zonder status en waar de raad ook niet over besluit. Maar waarin in dit geval blijkbaar wel relevante informatie stond over de richting van de bezuiniging. Dat is iets anders dan dat er een collegebesluit aan ten grondslag lag, dit volgt pas in de loop van 2020 en dan kan er pas gesproken worden over de daadwerkelijke invulling van de taakstellende bezuiniging zoals deze is opgenomen in de programmabegroting.

De heer **Vogels** is het eens met de heer Van Oort. In de commissievergadering is door een wethouder gezegd dat de raad had besloten dat op die onderdelen bezuinigd zou moeten worden. Dat is niet door de raad besloten, maar waarschijnlijk een voorgenomen invulling van het college.

De heer **Van Oort** antwoordt hierop dat wat de raad in de programmabegroting heeft vastgesteld een taakstellende begroting van € 480.000 is. Deze is later opgehoogd naar

€ 600.000 structureel, het kader daarbij was dat de bezuiniging van de overhead en de efficiencymaatregelen moest komen en niet uit de inhoud.

College – eerste termijn

Wethouder **Steeghs** benadrukt dat de drijfveer van dit college is om de zorg dicht bij de mensen te verlenen en ervoor te zorgen dat zij niet bij verschillende loketten hoeven aan te kloppen. Helaas, wordt de gemeente geplaagd door een precaire financiële positie die mede zijn oorzaak vindt in de oplopende kosten binnen het sociaal domein. De raad heeft de wethouder daarin bepaalde kaders meegegeven, ten eerste dat de zorg verleend moet blijven worden aan de mensen die dat nodig hebben en de kwaliteit van de zorg geborgd moet blijven. De raad achtte kostenbeheersing noodzakelijk, zowel inzicht erin als grip erop en er moest recht gedaan worden aan de drie D's, door efficiënter te werken. Dit is een behoorlijke opgave omdat de Rijksoverheid volgens de wethouder, nog steeds doof lijkt te zijn voor de noden op dit gebied in bijna alle gemeenten. Stijgende kosten van de zorg spelen parten en hebben een weerslag op de begroting.

Om alles in perspectief te plaatsen geeft wethouder Steeghs aan terug te willen kijken. Vorig jaar tijdens het presenteren van de kadernota en de tegenvallende Mei-circulaire, is door het college richting raad aangegeven dat de gemeente voor de komende jaren voor een aanzienlijke financiële opgave komt te staan. Er is toen aan de raad gevraagd om actief mee te denken in welke richting deze opgave gevonden zou moeten worden. De raad heeft daar echter geen gehoor aan gegeven en heeft de uitwerking aan het college gelaten. Het college heeft de raad op 7 november 2019 op het sociaal domein de taakstellende opdracht van € 480.000 voorgelegd, de raad heeft de programmabegroting inclusief taakstellende opdracht toen vastgesteld en geen expliciete kaders hieromtrent gegeven. Wethouder Steeghs geeft aan dat de heer Van Oort inderdaad gelijk had en dat de detailbegroting een werkdocument van het college is. Taakstellend begroten vergt het voeren van gesprekken met die instanties, die voor een mogelijke bezuiniging in aanmerking komen. Het definitieve resultaat van het wel of niet behalen daarvan kan pas aan de raad worden voorgelegd na deze gesprekken. De LEVgroep heeft ervoor gekozen om de raad en de pers eerder in te lichten voordat de gesprekken hierover waren afgerond. Dit acht wethouder Steeghs spijtig, aangezien het college de transformatie op het gebied van de zorg juist verder door wil ontwikkelen. In de gemeente is er ondertussen een sterk gebiedsteam, waarvan de wethouder kan zien dat het werkt. Dit wil het college graag verbreden, zodat zij de inwoners steeds beter van dienst kunnen zijn. Daarom heeft op 21 april het college het besluit genomen om ter versterking van het gebiedsteam, de jongerenwerkers in eigen dienst te nemen. Dit betekent dat het jongerenwerk het jongerenwerk blijft. Alleen het werkgeverschap wordt anders ingeregeld. Dit was bij de opvoedondersteuners ook spannend, maar er is te zien dat dit werkt. Met alle stakeholders zijn er gesprekken gevoerd en deze spraken lovend over hoe het CJG functioneert. Het in eigen dienst nemen en in één team opereren zorgt voor een nauwere samenwerking met het CJG. Dat maakt dat de jongerenwerkers hun preventiewerk en het oppakken van lichtere casussen nog beter kunnen doen. Nauwe aansluiting van het jongerenwerk met het CJG is volgens het college

van groot belang om de preventie echt kostenbesparend in te zetten en indien nodig passende hulpverlening te kunnen inzetten. Daarnaast heeft het college het vertrouwen dat de schakel vanuit veiligheid naar het sociaal domein verbetert door het in eigen dienst nemen van de jongerenwerkers. Er wordt niet alleen recht gedaan aan het beheersen van de kosten, maar ook recht gedaan aan de opdracht tot transformatie van een van de drie D's binnen het sociaal domein. Het college blijft daarom achter hun standpunt staan. Na de commissievergadering van 18 juni jl., is er op bestuurlijk niveau een constructief gesprek gevoerd en het college heeft er vertrouwen in dat zij hier samen met de LEVgroep op een nette manier uitkomen.

De heer **Vroomans** vraagt of het dus klopt dat ten tijde van de commissievergadering de wethouder reeds op de hoogte was van hoe het college de € 480.000 zou willen gaan besparen. Toch wordt in die commissievergadering gezegd dat de bezuinigingen plaats gaan vinden op het gebied van efficiency en bedrijven met hoge overheadkosten. Ook heeft de wethouder gezegd dat ze er nog bij de raad op terug zal komen. Dit alles duidt er volgens de heer Vroomans op dat wat gezegd wordt en gedaan is niet met elkaar matcht. Wanneer de wethouder al in oktober/november wist waar deze bezuinigingen gehaald zouden worden, waarom is dat dan op 14 februari pas aan de LEVgroep verteld?

Wethouder **Steeghs** reageert daarop dat, zoals zij reeds duidelijk gemaakt heeft, taakstellend begroten inhoudt dat men in gesprek gaat met partijen. De wethouder acht het wel zo netjes om eerst met partijen in gesprek te gaan en consensus te bereiken, voordat het in de raad besproken wordt. Het gesprek met de LEVgroep was het laatste gesprek dat nog onderhanden was. De wethouder bevestigt dat zij in de commissievergadering in oktober heeft toegezegd dat de raad hierover nog geïnformeerd zal worden, alleen is het college daarbij ingehaald door wat er in de pers verschenen is.

De heer **Vroomans** vraagt nogmaals waarom de LEVgroep dit pas in februari voor het eerst heeft gehoord.

Wethouder **Steeghs** antwoordt dat daar in december vorig jaar over gesproken is en dat er een discussie is geweest met de LEVgroep over welk bedrag het zou moeten zijn. Dat is uitgezocht en uiteindelijk is aan de LEVgroep aangegeven hoe dat in elkaar zat.

De heer **Vroomans** stelt dat in de gesprekken in december en januari met de LEVgroep geen bedrag genoemd is, pas op 14 februari. Hij vraagt waarom dat pas gezegd wordt wanneer men al zes weken in het subsidiejaar is, terwijl de wethouder het volgens hem wel al in oktober wist.

Wethouder **Steeghs** antwoordt hierop dat het kan dat de heer Vroomans dit niet begrijpt, maar de situatie gewoon zo gelopen is. Ook benadrukt zij nogmaals dat de detailbegroting een werkrichting aangeeft en geen definitieve bezuinigingsopdracht omdat het college met de betreffende partijen in gesprek moet.

De heer **Vroomans** vraagt hoe het kan dat als de detailbegroting een richting aangeeft, de wethouder op 14 februari zegt dat ze "het nog even uitgezocht heeft en het € 1.132.000 is", maar hierbij niet zegt dat het een richting is.

Wethouder **Steeghs** geeft nogmaals aan dat het een indicatiestelling is voor een taakstellende bezuiniging die de raad de wethouder oplegt en op basis waarvan zij het

gesprek moet aangaan met partijen. Afhankelijk daarvan kan de taakstellende bezuiniging gerealiseerd worden en dat is zoals het is.

De **voorzitter** heeft het idee dat er nu in een cirkel gepraat wordt en vraagt of er nog andere vragen zijn voor de wethouder.

Raad – tweede termijn

De heer **Vroomans** leest de motie voor.

De **voorzitter** stelt vast dat de motie is ingediend en motie 1 wordt genoemd.

De heer **Vogels** reageert op de motie dat anderen, die ook onder die €480.000 vielen en ook te zien waren in de bijlage, niet in de motie staan. De heer Vogels vraagt zich af of hij hieruit moet afleiden dat de bezuinigingen geruisloos zijn doorgevoerd en de partijen daar geen problemen mee hadden, of dat daar ook problemen zijn of dat de bezuinigingen niet zijn doorgevoerd? Hij zou graag horen of de wethouder daar nog iets over kan zeggen.

College – tweede termijn

Wethouder **Steeghs** zegt dat het college deze motie ontraadt. Wat de wethouder wel kan toezeggen is dat, als alle gesprekken gevoerd en afgerond zijn, ze de raad daarvan op de hoogte zal stellen. Per onderdeel van die € 480.000 zal de wethouder de raad dan informeren, maar pas als alle gesprekken afgerond zijn. Dit zou in september, maar ook in oktober kunnen zijn.

De **voorzitter** schorst de vergadering voor 5 minuten voordat er gestemd zal worden over de motie.

De **voorzitter** hervat de vergadering.

De **voorzitter** brengt de motie in stemming.

Voor de motie stemmen: VVD, SGB en Lokale Realisten/D66

Tegen de motie stemmen: CDA en Dorpspartij

De voorzitter concludeert dat de motie is verworpen. Hij constateert dat de raad geen stemming wenst over de 2^e financiële rapportage. De voorzitter stelt vast dat deze met algemene stemmen wordt aangenomen.

25. Afsluiting

De **voorzitter** geeft aan dat hij de raadsleden een hele fijne vakantie toewenst en dat er helaas geen afsluiting zoals normaal zal zijn in verband met de coronamaatregelen. Dit wordt nog op een later moment ingehaald. Na een kort moment van stilte sluit de voorzitter de vergadering.